Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA IX | Broj 101 | TUZLA, TRAVANJ 2001. | Cijena 1 KM, 4 Kn, 1 DM

Ante Mamuša:
KRIŽ SVJETLA,
akrilik

IMA VJEČNA ZV'JEZDA ZLATNA -
ZA OBLACIM NEGDJE TREPTI
NE VIDJE JE SMRTNO OKO -
SAMO SRCE ZA NJOM HLEPTI.

...IL' SU LAŽNI IDEALI,
ILI LAŽE OVO DOBA;
TKO ĆE OTKRIT' OVU ZV'JEZDU
S OVU STRANU NAŠEG GROBA?

S.S. Kranjčević: Misao svijeta

Radosni što ove godine zajedno slavimo Uskrs upućujemo čestitke pravoslavnim vjernicima

FRANJEVCI
Samostana u Tuzli

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

Svim vernicima rimo-katoličke veroispovesti čestitamo i želimo srećan i bogom blagosloven najveći hrišćanski praznik uskrsnuće Hristovo

ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

Vernici i Sveštenstvo
Eparhije Zvorničko -Tuzlanske

HRVATSKOM PUČANSTVU
u Bosni i Hercegovini
SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS
želi
GENERALNI KONZULAT
REPUBLIKE HRVATSKE
TUZLA

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

SVOJIM ČITATELJIMA, DONATORIMA I SURADNICIMA SRETAN USKRS ŽELI
Hrvatski Glasnik

Uskrsna poruka Nadbiskupa vrhbosanskoga uzoritog kardinala Vinka Puljića i pomoćnog biskupa mons. dr. Pere Sudara

"MIR VAMA"

I ovog Uskrsa, prvog u novom tisućljeću, mi biskupi Vrhbosanske nadbiskupije želimo najprije braći i sestrama u vjeri ali i svim ljudima dobre volje uputiti poruku nade i ohrabrenja.

Cijelo jedno desetljeće osjećamo svu težinu ali i potrebu govora nade, riječi ohrabrenja. Prisjećamo se kako je bilo teško tijekom strašnoga rata naći riječ, koja bi dala snagu ranjenima, ulila pouzdanje onima koji su gubili najdraže, utješili prognane i ožalošćene nosilo nas je uvjerenje da rat jednom mora prestati i hrabrila nada da će se s mirom polako vraćati sve što nam je ratom uzeto i zanijekano.

Međutim, sve ove poratne godine osjećamo kako ljudsku riječ nade i poziva na radosti zatomljuje okruženje beznada i strepnje. Dijeleći s vama teškoće i tjeskobe siromaštva i nezaposlenosti, obespravljenosti i nemoći, i sami se pitamo kojim dodatnim izvorima snage se uputiti. I uz svu otvorenost i spremnost na suradnju sa svim ljudima dobre volje, sve je bjelodanija praznina i zatrovanost ovozemaljskih vrela. Neshvatljiva i neprihvatljiva, neosjetljiva i osiona igra s ranama i teškoćama tolikih nedužnih ljudi i položajem cijelih naroda ulijeva jedva podnošljivu mjeru tjeskobe. Samo od sebe se nameće pitanje, zar ljudi ove zemlje, među kojima i Hrvati katolici, nakon svih kušnja i stradanja nisu zaslužili da ih se poštedi ponovnoga žrtvovanja konceptu vlasti ili sebičnim interesima pojedinaca? Kako je moguća tolika i takva ljudska sljepoća i neosjetljivost prema tuđoj nesreći a u nama i oko nas bolnim glasom dovikuju i opominju znakovi kuda to vodi? U takvim okolnostima je sveočitija potreba i obveza svih onih koji su u sebi sačuvali ljudskost i vjeru da još jedanput, možda jače nego ikada, postojano i dostojanstveno potvrde svoju privrženost neprolaznim vrijednostima čovjekoljublja, domoljublja i Bogoljublja. Upravo vjernošću i samo vjernošću neprolaznim vrednotama, čovjeka se potvrđuje kao trajna vrijednost.

U ovome korizmenome vremenu, koje svoj smisao i opravdanje nalazi u blagdanu Uskrsa, srcem i duhom pratimo. Tako nam je bliza i draga njegova ljudska tjeskoba pred poniženjem, patnjom i smrću. Hrvatski katolički puk u Bosni i Hercegovini iz težine vlastitoga življenja crpi osjećaje posebne privrženosti prema Isusovu križnome putu. Hodeći za Kristom, on je svojim ranama nalazio lijeka i svojim tjeskobama utjehe. Tu se vapaj tjeskobnih pretvarao u poklik otkupljenih. Kao što u Isusovoj patnji nalazimo utjehu imamo pravo i obvezu u njegovu Uskrsnuću tražiti izvor naše utemeljene nade i istinske radosti. Uskrs je tajna u kojoj nam je tražiti i nalaziti smisao i našim, nerijetko zasluženim, ljudskim patnjama i tjeskobama. Priznanjem vlastitih grijeha i prihvaćanjem ljudskoga i kršćanskoga poslanja u ovoj i ovakvoj zemlji suobličujemo se Kristu patniku. Njega je kroz život nosila ljubav prema čovjeku, u Getsemanskom vrtu tješila i na križnom putu snagu davala spoznaja da zlo podneseno i dobro učinjeno ne mogu ostati bez ploda. Njegov život, položen iz ljubavi prema čovjeku i iz vjernosti prema Ocu, nije mogao ostati u okovima smrti. Vjera u Boga koji je ljubavlju prema čovjeku oživio mrtvoga Isusa svakome i svačijemu životu otvara novu i neslućenu mogućnost.

Uskrsnuli Krist svoje zaplašene učenike pozdravlja željom "Mir vama". Taj božanski pozdrav i želja odjekuju već dvadeset stoljeća u ljudskim srcima i u ljudskoj povijesti. Tu je neopozivo bačeno sjeme božanskoga mira u nemirnu zemlju ljudskih srdaca. Uskrs je ponuda i dar istinskoga mira za kojim čeznemo! Mir je djelo Božjega praštanja kojim čovjeka pomiruje sa sobom čineći ga sposobnim za pomirenje sa braćom ljudima. Slaviti otajstvo Uskrsa nije moguće bez čvrste vjere, ne samo da Bog može nego da on hoće svim našim životnim tjeskobama i nemirima dati smisao i smiraj. Zbunjenima i žalosnima zbog nepravedno osuđenoga Isusa iz Nazareta Bog daje susresti uskrsnuloga Krista! Unatoč ili upravo zbog ozračja dodatne životne tjeskobe, straha i žalosti mi prigodom i ovoga Uskrsa na Kristov pozdrav "Mir vama" snagom vjere želimo sa Svetim Tomom zavapiti "Gospodin moj i Bog moj!" Kristovo Uskrsnuće je zalog i navještaj našega uskrsnuća na puninu života za kojom snagom naravi čeznemo. Da bi se to na kraju vremena u kraljevstvu Božjemu ispunilo pozvani smo na svakodnevno uskrsavanje ovdje i sada. A to znači snagom vjere i čvrstinom pouzdanja iz dana u dan u ovoj Nadbiskupiji i u ovozemaljskoj domovini plemenitošću i dobrotom, ljudskošću i poštenjem prema svakome čovjeku davati svjedočanstvo naše nade. Zato vas pozivamo i potičemo da, unatoč glasova koji vam dovikuju da su gubitnici oni što vjeruju u dobro u čovjeku zalažući se za dostojanstvo svakoga čovjeka i naroda u ovoj našoj domovini, snagom svoje osobne vjere ali i zajedništva u Bogu živite i svjedočite Istinu Uskrsa. A ta Istina nam dovikuje daje uvijek i posvuda potrebno i moguće činiti dobro, voljeti čovjeka i prijanjati uz Boga! Prigodom ovoga Uskrsa još jedanput očitujmo svoju otvorenost svakome čovjeku i privrženost miru i slozi među ljudima i narodima!

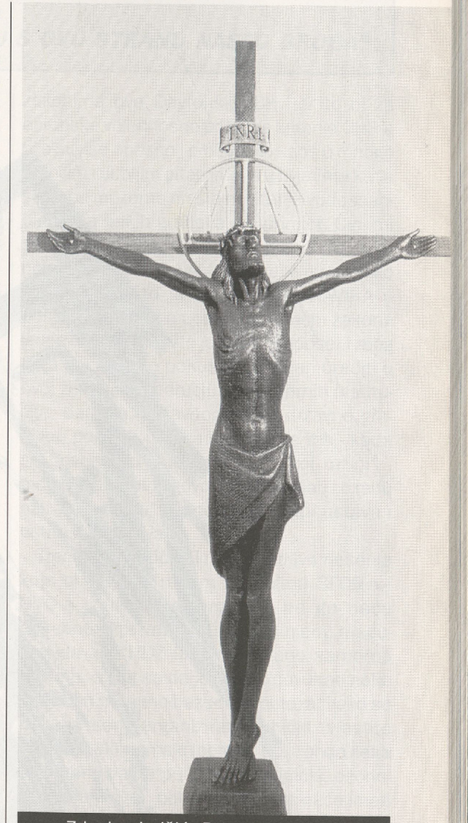

Zdenko Jurišić: Raspelo, poliester

Želimo radostan blagdan Kristova Uskrsnuća braći svećenicima, redovnicima i redovnicama i svemu puku Božjemu naše Nadbiskupije kao i svima do kojih naša poruka dopre! Iskreno vas pozdravljajući, molimo da vam uskrsli Gospodin bude zalogom trajne nade!

(KTA)

KOMENTAR: Najnovija kriza u BiH izazvana bojkotom institucija Federacije BiH od strane HDZ-a

POLITIČKI BOJKOT NASUPROT SILI ZAKONA

Ćiril Ćiro Raić • Kome Zvono zvoni, c/b fotografija

Tko je HDZ u BiH i tko su Hercegovci u BiH? Hercegovci su bez ikakve sumnje i Hrvati, a HDZ je ona politička stranka koja je neposredno nakon raspada bivše SFRJ postala vodeća politička stranka u Hrvatskoj, ali i u BiH (među Hrvatima), i koja je pobjeđivala na svim organiziranim općim izborima sve do danas (a u Hrvatskoj do nedavno). Izgledalo je i svi smo to očekivali - svi smo bili uvjereni u to! - da će HDZ biti poražen i u BiH nakon što je poražen u Hrvatskoj - ALI TO SE NIJE DOGODILO!...

- Zbog čega?

... Da su u BiH i u Hrvatskoj to bile iste političke stranke - potpuno iste! - to je bilo svakome jasno, usprkos svoj retoričkoj galami (i ovdje i tamo). To je politička činjenica koja treba zasebno povijesno objašnjenje o kojem će biti riječi nekoliko redaka kasnije.

No tko su Bosanci trebamo se, također, pitati. Bosanci su bez sumnje i Hrvati kao što su to i bosanski Muslimani i bosanski Srbi. Ali bosanski Hrvati su po mentalitetu značajno drugačiji od hercegovačkih Hrvata, iako su i oni u potpori HDZ-u za posljednjih izbora samo neznatno zaostajali, tek s nešto malo više kolebanja.

HDZ hercegovačkih i bosanskih Hrvata

Hercegovački mentalitet valjda dolazi od one teške i surove borbe za opstanak na hercegovačkom kamenu, pa se čini, da su hercegovački Hrvati svi kao "od jednog komada stijene odvaljeni". To ima i svoje karakterne prednosti, međutim, s obzirom na dugotrajnu i nesretnu političku podijeljenost u odvojenim političkim zajednicama, na vjetrometini i u dugotrajnoj čežnji za vlastitom državom i zaštitom koju ona donosi, takav mentalitet ima i svoje neugodne strane. Bosanski Hrvati su pak daleko "mekši", valjda od tih vlažnih bosanskih šuma, njihove oranice su uvijek bile izdašnije u rađanju, naročito u Posavini - odatle možda dolazi i najžešći otpor posavskih Hrvata zapadnohercegovačkoj politici, napose zato što su oni za tu politiku najviše platili, a ni najmanje je nisu skrivili.

No, povijesno gledano, otkuda takav potpuni identitet hercegovačkobosanskog i hrvatskog HDZ-a? Riječ je o tome da nije bilo ništa prirodnije od toga da su se u jednoj JUŽNOSLAVENSKOJ zemlji, a nakon dugog niza decenija najprije agitiranja za priključenje u jednu političku zajednicu (1848.-1918.), a onda i dugoga života u ZAJEDNIČKOJ Jugoslaviji (1918.-1991.), konačno i potpuno politički "stopila" dva dijela istog Hrvatskog naroda, a iz do tada različitih administrativnih jedinica raspadnute SFRJ, i to u okruženju drugih, baš južnoslavenskih naroda.

Trebamo se, također, sjetiti da bismo razumjeli ponašanje hercegovačkih Hrvata, da su oni bili prvi Hrvati koji su išli braniti Vukovar, oni su tamo čini se bili prvi, izgleda čak, kada to ne bi bilo smiješno i apsurdno reći, prije i samih Vukovarčana. Moramo se isto tako sjetiti da je hercegovački lobby u Hrvatskoj, za Tuđmana, bio neprikosnoven i moglo bi se slobodno reći da su Hercegovci u tom periodu vladali u Hrvatskoj.

Ali u čemu je tajna pobjede HDZ-a u BiH i nakon poraza "matičnog" HDZ-a u Hrvatskoj? Jedan od razloga je u već spomenutoj snazi hercegovačkog lobbya odnosno u žestokoj snazi hercegovačkog "hrvatstva", u nekim elementima možda čak i zagrižljivijeg od srpstva kod Srba.

Drugi razlog posljednje pobjede HDZ-a na izborima u BiH valjda je u posebnim uvjetima velikog nepovjerenja triju naroda u BiH nakon razarajućeg rata, kao i zbog relativno asimetričnog, nepravednog i lošeg ustrojstva BiH, iako najboljeg mogućeg u svoje vrijeme za zaustavljanje rata: tada je to bilo bolje od bilo kojeg daljeg nastavljanja ratnog rješavanja sporova u BiH!

Na kraju, tu je i kolektivno-psihološki razlog pobjede HDZ-a u BiH; naime, kada se neka politička pojava gasi u svom središtu, to ne znači da se ona mora ugasiti i na svojoj periferiji, iako tako najčešće jest - ona se može, čak u određenoj mjeri, ponovno i rasplamsati, baš kao što je to i u ovom našem slučaju.

Sve u svemu, to što su pokazali zadnji izbori razočaralo je mnoge, ali ponajviše OHR meni se čini. Niti je u RS izgubio SDS, a niti je SDA postao slaba stranka! Jedino novo što se desilo jest uspon SDP-a koji čine u najvećoj mjeri bosanski Muslimani. To se mora reći, ma koliko nam spominjanje nacionalnih predznaka ponekad zvučalo pretjerano, odbojno pa i suvišno, jer mi živimo i dalje u klimi nacionalnih politika u ovoj zemlji.

Uzaludan bojkot HDZ-a

Ali s obzirom na ovu najnoviju krizu, nas zanimaju prije svega hercegovački Hrvati i njihov HDZ. Ova kriza najveća je od potpisivanja Daytonskog sporazuma i ona s obzirom na krizu u susjedstvu na Kosovu i u Makedoniji svakako izaziva neugodne asocijacije glede njihovoga raspleta. Vjerujem, također, da ne postoji niti jedan odgovoran, pošten i prostodušan stanovnik BiH, kojega ovo najnovije krizno stanje ne sikira i izaziva ambivalentna osjećanja.

Posljednje vijesti o ovoj zapadnohercegovačkoj krizi i HDZ-u u vrijeme pisanja ovog komentara, govore o pečaćenju hrvatskih vojarni na tom području. Ti događaji nedvosmisleno upućuju na dalji negativni razvoj ove krize. Što će se dalje događati to nitko ne zna, ali se mogu pretpostaviti bar neki scenariji rješenja ove krize.

Hercegovački Hrvati imaju pred sobom samo dva rješenja, politički prihvatljiva. Prvo rješenje jest da pod političkim pritiskom OHR-a nakon nekog relativno kraćeg vremena, zapadnohercegovačke hrvatske vođe odustanu od daljeg bojkota ustanova vlasti Federacije BiH - što izgleda malo vjerojatno s obzirom na sve gore već rečeno.

Drugo rješenje jest u slučaju kada će ovaj bojkot potrajati nešto duže i na kraju završiti za hercegovački HDZ uspješno. Treba imati na umu, naime, da i na sljedećim izborima i prema novom izbornom zakonu koji će se donijeti, HDZ opet može odnijeti pobjedu, ali, također, i dalje nastaviti s bojkotom, isto tako kao i u nekoliko izbornih razdoblja nakon toga, stalno pobjeđujući. Na takav način politički "uteg" i pritisak HDZ-a na političku klimu bi postao sasvim ozbiljan, on bi se javio kao sasvim opravdano "hrvatsko pitanje" koje treba svoje rješenje, nakon čega bi OHR morao popustiti i provesti reformu Daytonskog ustrojstva BH, što je temeljni zahtjev HDZ-a. Primjera takvog uspješnog političkog bojkota, pasivnog otpora ili političke apstinencije ima više u povijesti. Možda je najbolji primjer takvog uspješnog političkog djelovanja onaj Stjepana Radića i njegove stranke HRSS između 1919.-1925., te HSS-a Vladka Mačeka između 1935.-1939., a koje se završilo stvaranjem autonomne Banovine Hrvatske u okvirima Kraljevine Jugoslavije.

No, s druge strane nešto je vjerojatnije da u duljem vremenskom periodu upravo OHR izađe kao politički pobjednik tako što bi, prije svega, uspio "skloniti" sve vodeće hercegovačke Hrvate iz javnog političkog života koji, također, sasvim je jasno NISU ništa doprinijeli da sami s druga dva naroda donesu SVOJ tj. ZAJEDNIČKI ili NAŠ Izborni zakon, pa ne bi imali razloga da se žale na "izbornu geometriju" izbornog zakona OHR-a odnosno OSCE-a.

A, je li OHR odnosno OSCE povukao krivi potez s tim "spornim" Izbornim zakonom kojim su, DOISTA, nastojali oslabiti utjecaj HDZ-a u institucijama vlasti BiH? Očito je da jest i to u odnosu na određenu političku situaciju i njen konkretni aspekt, inače ne bismo sada imali i ovu krizu. Oni su, očito, loše procijenili mentalitet hercegovačkih Hrvata. Međutim, čak i da to nisu, oni su se mogli ne osvrtati na taj mentalitet (kao što i nisu), jer imaju dovoljno i političke, ekonomske i vojne moći, da nametnu rješenja koja smatraju ispravnim, u ovom slučaju SILOM ZAKONA baš kao što su rat zaustavili SILOM ORUŽJA. Osobno mislim da nitko ne bi trebao sumnjati u DOBRE NAMJERE OHR-a i OSCE-a. Između ostaloga i zbog toga oni sada izričito insistiraju i požuruju novu garnituru vlasti, da se novi Izborni zakon uz druge zakone donese do lipnja ove godine, što će Alijansa za promjene, nema nikakve sumnje, i donijeti. Također, jasno je, da OHR neće htjeti ništa mijenjati u temeljnim zakonima ove Daytonske BH, jer to bi za europske vrijednosne političke kriterije OHR-a bilo suviše opasno i proizvodilo kaos u mnogo važnijim i dubljim pitanjima, a u uvjetima kada sami ne možemo riješiti ni pitanje vodosnabdijevanja nekih gradova, na primjer. Čini mi se da je OHR-u bjelodano jasno da ovim narodima u BiH, tj. NAMA, ne treba ništa toliko mnogo kao što je to stjecanje NAVIKA u poštivanju zakona uopće, a najviših zakona jedne države, kao što je ustav, napose! I zbog toga oni najprije pokušavaju stvari urediti u ovoj zemlji na području sekundarnih institucija, banaka, ustavnog suda, državne granične policije, itd... a onda bi se tek - kada se dovedemo u red na toj "nižoj razini" - moglo eventualno govoriti i razmišljati i o redu na "višoj razini", odnosno o razini ustava i ustrojstva države.

> ***...IL' SU LAŽNI IDEALI, ILI LAŽE OVO DOBA;***
>
> ***TKO ĆE OTKRIT' OVU ZV'JEZDU S OVU STRANU NAŠEG GROBA?***

Treće, nepolitičko i neprihvatljivo rješenje koje bi završilo ratnim sukobima SFOR-a i HVO-a izgleda nevjerojatno pa ga neću posebno ni razmatrati. Napominjem, međutim, da ako HDZ ipak ne ostane samo na bojkotu, a čini se da je on već povukao neke od takvih potpuno bezumnih poteza, i ako se pokuša samoorganizirati vojnički (vlastite granice), ekonomski (porezi), itd... onda neka se spremi na potpuni poraz, vojnički, ekonomski (sankcije), politički (potpore neće imati ni od Hrvatske), a i svaki drugi.

Na kraju, da zaključimo: ova kriza može potrajati... Ako potraje, izvjesno je da "će pobijediti" i hercegovački HDZ i OHR, s tim što će se bojkot sustava institucija Federacije BiH od strane HDZ-a pokazati uzaludnim, jer će za to vrijeme i OHR sam stvoriti sve preduvjete za promjenu ustava BiH, a hercegovački HDZ će najvjerojatnije tada lagati sam sebe i svoje pristaše, kako je upravo on za tu promjenu ustava zaslužan...

U vremenski kraće i jednostavnije rješenje ove krize uopće ne vjerujem. U ovoj krizi OHR-u bi možda bilo najbolje ponašati se prema onoj poslovici: "Psi laju, a karavana prolazi."

Romeo KNEŽEVIĆ

Odgovor na pitanja: dr. Srećko Tunjić, predsjednik Županijski/Kantonalni odbor HSS BiH, Tuzla

PRAVA KRITIKA STVARA, NE RUŠI

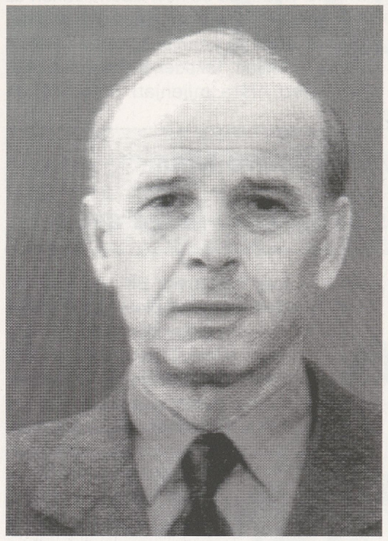

HG: HSS BiH je članica Alijanse za demokratske promjene. Vaše stranke nema u zakonodavnoj vlasti Tuzlanskog kantona.

Hoće li se naći koje mjesto u izvršnoj vlasti za HSS? Kako se osjećate kao članica Alijanse?

TUNJIĆ: Prije odgovora na Vaše pitanje želim pozdraviti cijenjeno čitateljstvo Hrvatskoga Glasnika, a Vama i Uredništvu zahvaliti na interesiranju i za našu HSS i ustupljenom prostoru u ovom Uskrsnom, 101. broju HG.

Također, želim istaknuti da će se moji odgovori na ova veoma važna pitanja kretati u duhu onoga što su predstavnici Županijske/Kantonalne organizacije Hrvatske seljačke stranke BiH Tuzla imali priliku predstaviti u ovom glasilu nakon obnove rada naše Županijske organizacije u prethodnih sedam godina. Također, i u duhu svega onoga što smo mogli pročitati i naučiti u briljantnim uvodnicima, dobrim i korisnim intervjuima i prilozima u ovom smjerokazu Hrvatima župe Soli. Sve ono što sam dobro naučio i prihvatio kao pozitivno osjećam to kao svoj(e)inu i ugrađujem u mišljenje koje branim i drugima iznosim.

Budući da su pitanja političke naravi trudit ću se odgovarati u duhu Radićeve politike. Naš nenadmašni političar Stjepan Radić je rekao: "Politika ne stvara ideala, ne uspokojuje ni misli ni strasti, njoj nije do pojedinosti, do proučavanja osebujnosti. Politika zadovoljava potrebama života, ona nije mašta, nego djelovanje, rad. Za to ona treba snage, treba društva (naroda). A s društvom ne možeš ideale steći, društvo se (narod) može samo približiti idealima. Svjesni narodi, kao i ozbiljni ljudi koračaju polako, ali tvrdo. Samo djeca trče, spotiču se, razbijaju nosove, a često i glave. Poricanje nije kritika nego psovka. Prava kritika stvara, ne ruši. Ona je svjetlo i toplina, jer iz nje ne govori samo istina, nego i ljubav. Istina bez ljubavi pol je istine, ljubav bez istine slaba je sjena ljubavi".

Vjerovali ili ne, ovo je Stjepan Radić rekao još 1904. godine. Ovo su postulati koje treba živjeti, a ako ne, barem na njih se podsjetiti, misliti. Prava politika HSS je najbliža biću Bosne i Hercegovine, a u duhu ovih postulata i Hrvatski Glasnik je najbliži biću Bosne i Hercegovine.

U konkretnom odgovoru na Vaše prvo pitanje počet ću od dijela, kako se osjećamo kao članica Alijanse za demokratske promjene.

Hrvatskoj seljačkoj stranci Bosne i Hercegovine nije prvi put da pristupi predizbornoj ili poslije izbornoj koaliciji. Na prvim poslijeratnim izborima 1996. bila je u "Združenoj listi BiH". 1997. godine na izborima za općinska vijeća bila je članica u koaliciji "Združena lista '97". Nakon izbora 11. 11. 2000. godine, pristupili smo Alijansi za demokratske promjene. Činjenica jest da na tim izborima nismo osvojili zastupničko mjesto u Skupštini Tuzlanskoga kantona. Osvojili smo zastupničko mjesto u drugim županijama/kantonima i jedno zastupničko mjesto u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Zastupnik HSS BiH u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH mr. Ilija Šimić, predsjednik HSS BiH je izabran za predsjednika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Članice Alijanse za demokratske promjene su postigle dogovor da u županijama/kantonima u kojima neka od članica nema zastupnika u zakonodavnoj vlasti sudjeluje u izvršnoj vlasti i u upravnim organima javnih ustanova i poduzeća kantonalnoga značaja. Kako je kasnilo konstituiranje zakonodavne vlasti na svim razinama u BiH, pa i u Tuzlanskom kantonu, još više kasni izbor i imenovanje dužnosnika izvršne vlasti. U Tuzlanskom kantonu je izvršen izbor i imenovanje ministara, dok je procedura izbora upražnjenih mjesta pomoćnika, inspektora i sekretara ministarstava u tijeku. Županijska/kantonalna organizacija HSS BiH Tuzla je priložila širu listu kandidata za izvršnu vlast u TK, a nakon razgovora s predsjednikom Kadrovske komisije dostavili smo naše kandidate za konkretna mjesta pomoćnika u ministarstvima. Za HSS nije cilj samo dobiti neko mjesto, već sudjelovati u izvršnoj vlasti u onim segmentima koji su i bitni i osjetljivi za konstitutivnost i ravnopravnost hrvatskoga naroda Tuzlanskog kantona. Nismo zadovoljni s onim što je do sada urađeno niti smo uvjereni da postoji politička volja da se ublaži političko-kadrovska diskrepanca u dosadašnjim imenovanjima odgovornih dužnosnika Kantonalne izvršne vlasti. Za sada mogu reći, ne odustajemo od borbe.

> Hrvatski glasnik želio je razgovarati s političkim predstavnicima Hrvata triju stranaka: HDZ, SDP i HSS.
> • Gospodin Ivo Andrić Lužanski, prihvatio je Glasnikova pitanja i dao svoj pristanak. Do dana zaključenja lista nije stigao odgovor (naš novinar je kontaktirao u više navrata s g. Lužanskim).
> • Gospodin Tomo Vidović ispričao se nedostatkom vremena pa mu nisu ni dostavljena Glasnikova pitanja.
> • Gospodin dr. Srećko Tunjić odazvao se.

HG: Tuzla i Tuzlanski kanton važe kao egzemplar (slove) u pozitivnom smislu. Je li na ovom terenu sve baš tako dobro kao što se prezentira, posebice, kad su u pitanju međunacionalni odnosi i nacionalna jednakost koja proistječe iz konstitutivnosti?

TUNJIĆ: Vaša konstatacija da Tuzla i Tuzlanski kanton važe kao egzemplar u pozitivnom smislu je samo privid. Tko poznaje bolje situaciju zna i uviđa da je u Tuzli i Tuzlanskom kantonu utoliko dobro što je bolje od mjesta i područja u kojima je puno loše. U Tuzli i Tuzlanskom kantonu je u nekim segmentima vlasti pokušaj zadovoljenja samo forme u nacionalnoj zastupljenosti. Sadržaj je siromašan, a često i prazan. Kadrovi HSS su bili u zakonodavnoj općinskoj vlasti u Tuzli u mandatu 1997.-2000. godine i uvjerili su se kako je to u praksi. Kao vijećnici bili smo vrlo konstruktivni i bez "zakeranja". Ali kod rasprava u slučajevima bitnim za konstitutivnost naroda na terenu, u ovom slučaju Hrvata, bili smo preglasani. Prosto je neshvatljivo kako često nedostaje političke volje, mudrosti i odgovornosti te se neke važne stvari iz domene konstitutivnosti i ravnopravnosti naroda ne uvažavaju. Također, je čudno i zabrinjavajuće da to ne vide i visoko kotirajući političari na koje "igra" i Međunarodna zajednica. Naša stranka pridaje jednak značaj i bori se za potpunu ravnopravnost, ne samo naroda, nego i građana, jer samo tako se mogu osigurati politički i ini uvjeti za zajedništvo u različitostima. Ne može nijedna reformistička snaga pa ni Alijansa za demokratske promjene sačuvati višenacionalne zajednice pa i države od raspada, ako se ne nastoji provesti potpuna jednakopravnost i naroda i građana. Tuzla i Tuzlanski kanton su imali šansu, koja možda još nije potpuno izgubljena, da prednjače i pokažu primjerom kako se konstitutivnost naroda provodi u praksi.

Na dio pitanja koje se odnosi na međunacionalne odnose i nacionalnu jednakost koja proistječe iz konstitutivnosti mogu odgovoriti da su bolji međunacionalni odnosi na terenu nego nacionalna jednakopravnost u organima vlasti, javnim ustanovama i poduzećima (rukovodna mjesta i upravni odbori) u općini i kantonu, po pravima iz konstitutivnosti. Po svemu sudeći i ovdje se kreće stranputicom vidljive majorizacije i dominacije brojnijeg naroda.

SVA TRI IDENTITETA U OBA ENTITETA

HG: Za razliku od Tuzlanskoga kantona gdje je Hrvat, uvjetno rečeno, tek na četvrtom mjestu (Tomo Vidović, dopredsjednik Skupštine TK), na razini vlasti u Federaciji BiH i državi BiH čini mi se da nismo ikada imali više Hrvata. Povucite paralelu.

TUNJIĆ: U odgovoru na ovo pitanje ne bi se složio da je u vlasti Tuzlanskog kantona Hrvat, uvjetno rečeno tek na četvrtom mjestu po Vašem računu. Ako želimo vrednovanje i u tim kategorijama, uzimajući u obzir validnost i političku ekvivalentnost vodećih pozicija u TK, mjesto dopredsjednika Skupštine TK u postojećoj strukturi Skupštine i odnosu političkih snaga, na "tablici" ne bi moglo biti valorizirano iznad šestog mjesta.

Činjenica jest, da u političkom smislu Hrvati stoje bolje na razini vlasti u Federaciji BiH i državi BiH. Nismo zadovoljni kvantitetom sudjelovanja Hrvata u Vladi Federacije BiH i diplomaciji. Da li je uzrok tome nametnuto ustavno rješenje, ili pristanak HDZ BiH na minimalistička rješenja još 1994./95. godine radi uzdanja u primat vlasti u Herceg-Bosni i duljeg opstanka tog političko-teritorijalnog aranžmana, teško je sada to točno objasniti, protumačiti, odgonetnuti... Možda bi odgovor na to mogao dati netko iz HDZ Hrvatske, ili netko iz njene sastavnice, HDZ BiH. Za sada dužnosnici Hrvati na visokim funkcijama vlasti u Federaciji BiH i državi BiH ulijevaju povjerenje i podstiču nadu da će se ubuduće, bitnije popraviti stanje kvantiteta učešća Hrvata u Vladi Federacije BiH, te i na nižim razinama vlasti na prostoru Federacije BiH, a i u Republici Srpskoj, drugom entitetu države Bosne i Hercegovine. A, za kvalitet, izborimo se sami. Naša nada ima uporište u Odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti sva tri naroda na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. Budući da primat nadležnosti u Bosni i Hercegovini, pa u nekim aspektima i šire (u okruženju BiH) ima Međunarodna zajednica očekivati je da će ona svojim pravičnijim i promptnijim mjerama i djelovanjem suzbiti i onemogućiti djelovanje hegemonističkih i destruktivnih snaga u Bosni i Hercegovini. Hrvatska seljačka stranka BiH stoji na platformi, sada i odmah: "Sva tri identiteta u oba entiteta". Ustavno-pravno-politički reper je 1991. godina: 800.000 Hrvata jednako 2000.000 Bošnjaka-muslimana jednako 1400.000 Srba. To je princip političke ustavno-pravne ekvivalentnosti konstitutivnih naroda u višenacionalnoj državi BiH. Jedino ovaj princip može reintegrirati i sačuvati cjelovitost BiH i osigurati jednakopravnost konstitutivnih naroda i njenih građana i onemogućiti majorizaciju i hegemoniju jednih nad drugim. Nitko neće biti ugrožen. Jedino će biti onemogućen višak interesa jednih nad drugim i nečije veće pravo na BiH.

HG: Poznato je kakvi su stavovi Hrvatskoga narodnog sabora, odnosno vodstva HDZ BiH. Molim Vas za komentar na to, a posebice obratite pozornost gdje i kako u tom političkom galimatijasu vidite Hrvate Tuzle i Tuzlanskog kantona?

TUNJIĆ: Zaista je vodstvo DZ BiH svojim potezom i potezima napravilo uistinu pravi galimatijas (zbrku) u hrvatskom narodu Bosne i Hercegovine pa i u Međunarodnoj zajednici. Ishitrenim odlukama, koristeći težak i neizvjestan položaj bosanskohercegovačkih Hrvata ustanovili su Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine. U prethodnih 10 godina vladavine u ime Hrvata napravili su puno krivih poteza. I ovo je jedan krivi potez, koji košta Hrvate pa i državu Bosnu i Hercegovinu. Hrvatskim narodnim saborom vodstvo HDZ BiH nastoji ovjekovječiti, ili barem što dulje vladati nad 1/3 Hrvata Bosne i Hercegovine, kako bi zaštitili svoje uskostranačke i osobne interese. Oni manipuliraju osjećajima pripadnosti naciji kao jednim od najvažnijih oblika zajedničke svijesti, nadmoćnim svim drugim iskazivanjima društvene svijesti. HSS BiH, svjesna teškog i delikatnog položaja bosanskohercegovačkih Hrvata priključila se u početku idejama i izradi političke platforme Hrvatskog narodnog sabora uz uvjet da na njemu ne bude raspravljano o Referendumu bosanskohercegovačkih Hrvata u vrijeme održavanja izbora, 11. 11. 2000. godine. Pod tim uvjetima je HSS BiH stavila potpis na platformu Hrvatskog narodnog sabora u Mostaru, ali nas je gospodin Ante Jelavić, tadašnji predsjednik HDZ BiH i član predsjedništva BiH ispred hrvatskog naroda BiH izigrao, i na Konferenciji za novinstvo izjavio da je i HSS BiH suglasna da Hrvatski narodni sabor BiH donese odluku o Referendumu o položaju hrvatskog naroda u BiH. Nakon tog "izuma" Ante Jelavića, HSS BiH je povukla svoj potpis i isključila se iz daljega rada Hrvatskog narodnog sabora BiH. Sa Saborom i Referendumom HDZ BiH je učinila izbore, 11. 11. 2000. godine neregularnim. HSS BiH jest za pluralizam političkih ideja i borbu mišljenja ali i svenarodni konsenzus o bitnim narodnim interesima koji jesu i uvijek moraju biti iznad stranačkih interesa. Poznato je da HDZ BiH nije bila za konstitutivnost sva tri naroda na prostoru cijele BiH što su dokazali i njeni suci u Ustavnom sudu BiH glasujući protiv Odluke o konstitutivnosti. Što to odjednom bi, da se HDZ BiH kroz Hrvatski narodni sabor bori za konstitutivnost a sada i za Hrvatsku samoupravu u BiH. Za sada je ta ishitrena samouprava samo način ostvarivanja monopola HDZ BiH nad dijelom teritorije gdje vlada HDZ BiH.

Hrvati Tuzlanskog kantona mogu imati samo štetu od takvih krivih političkih poteza HDZ BiH.

HRVATI U VIŠENACIONALNIM STRANKAMA TREBAJU TRANSPARENTNIJE HRVATSKI FUNKCIONIRATI

HG: Obzirom na neke pojave majorizacije od strane stranaka sa predznakom brojnijeg naroda vidite li bilo kakvo opravdanje za postupke Hrvatskog narodnog sabora, odnosno vodstva HDZ BiH?

TUNJIĆ: Svakom, tko prati zbivanja na političkoj pozornici i u strukturama vlasti Bosne i Hercegovine, je jasno da postoji majorizacija i hegemonija određenih političkih snaga i stranaka, pa i od strane stranaka sa predznakom brojnijega naroda, ali to nije nikakva specifičnost stranaka brojnijega naroda nego samo potvrda majorizacije i hegemonije vladajućih struktura nad drugim malobrojnijim i nejakim. U entitetu Republike Srpske, hegemonistički se ponašaju i vladaju srpske političke stranke nad Bošnjacima-muslimanima i Hrvatima. U Federaciji BiH dominiraju bošnjačko-muslimanske političke stranke i snage ovog ili onog naziva i vrše majorizaciju nad Hrvatima i Srbima u dijelu Federacije BiH gdje vladaju, a HDZ BiH koristeći monopol nad Hrvatima, uvjetno, svojih područja, vrši majorizaciju i hegemoniju nad Bošnjacima-muslimanima i Srbima. Iz svega iznesenog HDZ BiH nema pravo, niti pravog razloga za opravdanje svojih poteza zbog pojava majorizacije od strane stranaka sa predznakom brojnijeg naroda. To je samo izgovor HDZ BiH za svoje krive poteze kroz Hrvatski narodni sabor BiH. Iz navedenoga se vidi da model vlasti ostvarivan majorizacijom i hegemonijom mora pasti i biti zamijenjen modernom europskom demokracijom uz ugrađene mehanizme i poluge zaštite od svake majorizacije i hegemonije. HSS BiH ima formulu za dogradnju sistema vlasti i društvenog života u BiH, zasnovanu na programu i platformi HSS u duhu postulata navedenih u odgovoru na prvo pitanje. Tko želi promjenu postojećeg modela vlasti i vladanja neka nas potraži, stojimo na raspolaganju.

HG: Ponašanje Hrvata Tuzle i Tuzlanskog kantona u višenacionalnim strankama.

TUNJIĆ: Ovo pitanje je veoma osjetljivo i delikatno. Samo po sebi implicira razgovor o hrvatstvu. O tome ne bih raspravljao. Za to je potreban interdisciplinarni pristup i sposoban moderator Okruglog stola. Pitanje shvaćam i prihvaćam u političkoj dimenziji i u konkretnoj bosanskohercegovačkoj političkoj i društvenoj zbilji. O tome smo iznijeli mišljenje naše županijske organizacije u Hrvatskom Glasniku u broju pred Opće parlamentarne izbore u BiH, 11. 11. 2000. godine. Mene interesira političko funkcioniranje Hrvata u višenacionalnim strankama. Hrvati u višenacionalnim strankama Tuzle i Tuzlanskog kantona, konkretno u SDP BiH, u svom političkom djelovanju i pozicioniranju koriste i hrvatsku političku poziciju. Koristeći hrvatsku političku poziciju normalno bi bilo da i hrvatski funkcioniraju vrlo transparentno u stranci, vlasti i javnosti. Ako se ne funkcionira tako ostaje samo hrvatsko političko statiranje. Mene interesira političko funkcioniranje predstavnika Hrvata u Pregovaračkom timu Alijanse za demokratske promjene. Očekivao sam da pozove Hrvate političkih stranaka Alijanse radi razmatranja pozicije u vlasti kantona koje trebaju obnašati Hrvati po svojoj konstitutivnosti.

...NASTAVAK NA STRANI 10...

Multietničke paralele u Tuzli

OD HRVATSKE KAVE DO KRISTIJANIZACIJE

Kome i zašto smeta to što omanja skupina tuzlanskih Hrvata svaki radni dan započinje zajedničkim ispijanjem kave u tuzlanskom hotelu "Bristol", a pripadaju različitim političkim strankama. "Kristijanizacija" Tuzlanskog kulturnog ljeta i ignorancija manifestacija sa hrvatskim predznakom. Je li svinja domaća životinja?

Gospoda: **Ivo Divković,** predsjednik Općinskog odbora SDP-a Tuzla, **Jozo Grgić**, član SDP-a i općinski vijećnik, **Marjanko Divković,** član HDZ-a i **Drago Antić,** predstavnik zagrebačke tvrtke "Pliva", najčešće radne dane započinju zajedničkim ispijanjem kave u tuzlanskom hotelu "Bristol".

Dežurnim promatračima i analizatorima tuzlanskih zbivanja to je zapelo za oko pa su povukli paralelu između Hrvata i Bošnjaka, upućujući svojim sunarodnicima kritiku što nemaju potrebito jedinstvo. Odnosno što ne postoji slično ispijanje kahve, uz opasku da spomenuto hrvatsko druženje predstavlja ne baš poželjno okupljanje. Bez obzira na to, dobri znanci i prijatelji se nisu odrekli svojih navika, rituala i jutarnje izmjene mišljenja i nemaju to namjeru učiniti, pa makar im to bilo pripisano i u veći grijeh od novinskih opaski.

No, to nije jedino događanje sa hrvatskim predznakom u Tuzli, koje nekome smeta. Prošlogodišnjih petnaestak programa u okviru "Tuzlanskog kulturnog ljeta" sa hrvatskim i katoličkim predznakom, od 60 ukupno izvedenih, dežurnim promatračima, ideolozima i borcima za bošnjačku stvar, bio je dovoljan argument da ustvrde kako je ta manifestacija kristijanizirana. Uz to i takvo proglašenje nije ponuđen odgovor na pitanje koji, čiji i kakav su predznak imali ostali 45 programa.

Nešto slično, ali u drugačijem pakiranju, desilo se sa prošlogodišnjom manifestacijom "Dani svetih Petra i Pavla" i ovogodišnjim pokladnim maškarama, kojima je označen početak uskrsnoga posta i, po katoličkoj tradiciji, prekid u održavanju zabava, odnosno sijela uz šargiju, violinu, kolo i pjesmu. Naime, poslije prošlogodišnjih maškara, na kojima su sudjelovali i predstavnici kulturno-umjetničkih društava "Zvonko Cerić" i "Bosna", organizatoru maškara Društvu "Hrvatski dom" Tuzla, stigli su prijedlozi iz nekih osnovnih škola i vrtića da na naredne budu pozvani i oni.

No, već prigodom organizacije "Dana svetih Petra i Pavla 2000" pokazalo se da od te plemenite ponude neće biti ništa.

Na tu manifestaciju, iako pozvani, nisu se odazvali predstavnici dva spomenuta kulturno-umjetnička društva, koja bi po svojim imenima trebalo da budu multietnička, a nije ih bilo ni na ovogodišnjim maškarama, kao ni godinu prije najavljenih osnovaca i djece iz vrtića.

I još nešto! Ovih dana sam od jedne učiteljice koja radi u bošnjačko-hrvatskome selu, sa brojčanom dominacijom Bošnjaka, čuo da je na tabli napisala da je i svinja domaća životinja.

To je od strane bošnjačke dječice bilo popraćeno prigušenim smijehom i nekom vrstom snebivanja. Očito, neiskvareni dječaci i djevojčice nisu iz svojih prstića isisali spoznaju da je svinja nešto loše, ružno bogohulno...! Čuli su to, sasvim sigurno, od svojih starijih.

Poslije ovih nekoliko natuknica, koje možda nekome izgledaju naivno i bezazleno, ali mnogim Hrvatima u Tuzli, sa kojima sam razgovarao na spomenute teme, nisu ni blizu naivnosti i bezazlenosti.

A, ako je neophodno i stajalište autora ovih redaka, pridružujem se onima koji se pitaju: Hoće li i kada će tuzlanski Hrvati u svojim inicijativama, koje ne narušavaju i ne uskraćuju ničije pravo, biti podržani od brojnijih susjeda, a ne biti ignorirani i prepušteni svojoj kulturi, običajima, tradiciji...!

Zar nam bogatstvo različitosti ne bi trebalo i moralo biti zajednička snaga i odlika? Ignorancija od strane brojnijih neće ni njima donijeti dobro, jer će svaka vrsta ignorancije, prenaglašene dominacije, majorizacije... od pravog i plemenitog bosanstva udaljiti najodanije i najiskrenije borce za Bosnu, koji se Hrvatima i Srbima zovu.

Nije mi namjera ovim tekstom ni osuđivati ni presuđivati, nego samo ukazati na jednu pojavu koja ne miriše na dobro.

Uz ukazivanje, pozivam sve one koji imaju interesa, želje, volje, zvanja i znanja na svebosanski, bosanskohercegovački, otvoren, pošten i tolerantan dijalog i o ovim temama.

P. S. Glede svinje, kao domaće životinje, preferiram vruću janjetinu, a hladnu prasetinu.

Nikola J. IVANOVIĆ

O angažiranosti intelektualaca

NEISPLATIV LUKSUZ

Fatmir ALISPAHIĆ

Demokratska, slobodna i otvorena civilna društva grade se uz pomoć aktivnog odnosa intelektualaca prema društvenoj i političkoj stvarnosti.

Naše društvo, u povijesnom kontekstu, ne može sastaviti ni osmoljetku demokratskog ambijenta. Nakon turske, austrougarske, kraljevinske, pa komunističke čizme, upali smo u živo blato etnonacionalnih separatizama, koji su sami po sebi neslobodni i totalitarni. Tek posljednjih mjeseci ova zemlja stječe minimalnu mogućnost kako bi počela nadrastati i oplođivati svoje intelektualne pustinje.

U spomenutim povijesnim glibovima objektivno nije postojala mogućnost za razvoj slobodne intelektualne misli. Tu, naravno, ne mislimo na pojedince čije se konstruktivno kritičko promišljanje nametalo kao incident, a ne kao pravilo društvenog ponašanja. Brojni primjeri svjedoče o nevoljama koje su kod nas doživljavali slobodni intelektualci, a kojima sredina nije opraštala smjelost da govore o lošim pojavama, bez obzira na dobru namjeru da se te pojave nadiđu i nadrastu. **U zemljama zrele demokracije odveć je jasno da se progres zajednice mjeri stupnjem konstruktivne kritike koja, u cilju boljeg, ukazuje na loše strane određenih pojava.**

I prije i poslije pada Berlinskog zida, u našoj zemlji nije egzistirala kritična masa intelektualne svijesti zahvaljujući kojoj bi se kritika smatrala vrlinom, a pomirljiva šutnja manom. Naslijeđe šutnje, pomirljivosti i straha od mišljenja još uvijek određuje kritičnu masu intelektualnoga potencijala. Ogromna većina intelektualaca nije spremna govoriti kritički i otvoreno, ne zbog toga što ne osjeća tu potrebu, već zbog toga što je u startu svjesna da slobodan govor nosi stanovite opasnosti. Govoriti kritički o lošim pojavama znači ući u sukob s etabliranim sustavom vrijednosti. U sredinama koje određuje filozofija palanke, reakcija čuvara učmalosti zna biti i okrutna, glupava, i primitivna. Slobodno intelektualno biće osuđeno je na prezir i poniženje ako se usudi zadirati u društvenu žabokrečinu. Zbog toga je vrlo malo intelektualaca koji su spremni žrtvovati osobni društveni pa i egzistencijalni mir kako bi zastupali ideju kritičkog mišljenja spram sredine u kojoj žive. To je neisplativ luksuz, tim prije što se u startu može predvidjeti da će ogromna većina intelektualnog potencijala ostati po strani svakoga sukoba u kome horda učmalih umova gazi pravo pojedinca da drugačije misli. Postoji li izlaz iz ovog zamandaljenog kruga u kome male intelektualne ribe jedu velike intelektualne ribe, samo zato što ih je više i što imaju jedinstvo u strahu od promjena koje bi mogle razotkriti taj degresivni sustav vrijednosti?!

Izlaz je u shvaćanju da treba uložiti i mnogo vremena i mnogo truda u izgradnju institucije demokratskog ambijenta, u kome će se kritički stav smatrati temeljnom društvenom i intelektualnom vrlinom. Tek tada može doći do oslobađanja zatočene i traumatizirane intelektualne energije u Bosni i Hercegovini.

OKRIVLJUJEM, OPTUŽUJEM I OSUĐUJEM!

BEZ ČAŠICE I ČAČKALICE

Okrivljujem, optužujem i osuđujem na po 30 dana strogoga posta i uzdržavanja svih mogućih i nemogućih, dopuštenih i nedopuštenih užitaka - ravnatelja Hrvatskoga Glasnika (u daljem tekstu HG-a) gospodina **Petra MATANOVIĆA**, predsjednika HKD "Napredak" - Podružnica Tuzla prof. dr. **Miroslava PETROVIĆA** i glodara, pardon glodura - glavnog i odgovornog urednika HG-a g. **Jurja NOVOSELA,** zato što nisu, a mogli su, priredili nikakav prijem, uz čašicu i čačkalicu, a u povodu izlaska iz tiska i objavljivanja 100-toga i slovima s-t-o-t-o-g-a broja HG-a.

I ne samo to, sram i stid da ih bude, stalne suradnike nisu nagradili ni sa po stotinjak vanrednih markica. Ukoliko istu grešku ponove kada izađe stotinu i pedeseti broj, bit će smijenjeni i uhićeni sva trojica i upućeni na izdržavanje strogih kazni u tuzlanskom "Štoku".

KRUNICA ZA IMŠIRA

U zadnje vrijeme medijski je aktualizirana tamo nekakva kristijanizacija, hrvatizacija i latinizacija prošlogodišnje manifestacije "Tuzlansko kulturno ljeto!"

Zanimljivo je da isti ti kritičari, dežurni ideolozi, borci i prvoborci za bošnjačku jednakost, u Tuzli, odnosno u sredini gdje su dominantna većina, kristijanizacijom (ni)jesu proglasili to što je gospodin **dr. Imšir IMŠIROVIĆ,** predsjednik Privredne komore Tuzla i član Stalnog komiteta Internacionalne lige humanista, posjetio **Svetog Oca Papu** i sa ponosom za FRONT SLOBODE izjavio da je od svoga cijenjenoga i uvaženog domaćina na poklon dobio krunicu.

P. S. Možda odgovor dobijem do zaključenja narednoga broja "HG-a" ili u nekoj drugoj novini pročitam.

AGRICOLA

Iz pouzdanih, provjerenih i povjerljivih izvora sam saznao da je gospodin medikus **Srećko TUNJIĆ,** prva fotelja Hrvatske seljačke stranke u Tuzlanskome kantonu, najžilaviji borac za povijesna i aktualna prava be-ha Hrvata. Ali i za svoj osobni probitak i karijeru, što je i logično.

Pošto ni na jednim prošlogodišnjim izborima njegovi "seljaci" nisu preskočili izborni prag, **Srećko Tunjić** se pobrinuo za samoga sebe. Da ne bi ostao bez ikakve izvršno-političke dužnosti postao je članom Kućnoga savjeta na ulazu u jednu slatinsku zgradu, gdje mu je obiteljski dom.

UMIROVLJENIČKA POTPORA

Tijekom minulog mjeseca pokušao sam prikupiti koju donaciju od Hrvata, Hrvatina i Hrvatića, a za potporu "Napretkovom" Fondu za stipendiranje đaka i studenata. Logika me vodila do onih koji po prirodi posla, političke dužnosti ili samostalnoga obrta imaju više novaca.

Na moju veliku žalost, nailazio sam na negativne odgovore. Od dvadesetak razgovora, jedino sam dobio pozitivne odgovore od umirovljenice **Ivanke Božić** i umirovljenoga žandarma-milicajca De-Be-ovca i policajca, te aktualnoga predsjednika Općinskoga vijeća Tuzla, **Ilije Jurišića**.

Očito, kao i u slučaju plaćanja komunalnih usluga, najbolje platiše su umirovljenici.

INITIUM

Na tribini Hrvatskoga narodnog sabora, održanoj u Tuzli, gospodin **Marko TOKIĆ,** nazočnima se obratio riječima: **"Počeo bih od početka!"**

Neće valjda početi od kraja, izuzev ako ga ne dokrajči njegova ekselencija, veleposlanik **Wolfgang Petritsch,** Visoki predstavnik međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini.

Kako je krenulo sa prvacima HDZ-a BiH i HNS-a BiH izgleda da će se desiti ovo drugo.

BERBA

Gospodin Tokić je na spomenutoj tribini, još nekim javnim skupovima i medijima spominjao i veleposlanika **Roberta Barrya,** naglašavajući da mu je berivo (čitaj plaća) dobro.

Nije za baciti ni prošlodecenijsko b-e-r-i-v-o HDZ-ovih i inih političkih prvaka u Bosni i Hercegovini.

ZIMA, ZIMA E, PA ŠTA JE

Centralno grijanje Tuzla i direktor ovoga javnoga komunalnoga poduzeća **Želimir BAN,** lansirali su simpatičan promidžbeni plakat, sa snimljenim pingvinima i pitanjem: **"SA NJIMA ILI SA NAMA - IZBOR JE NA VAMA!"** Time se htjela skrenuti pozornost na veliki broj neplatiša usluga grijanja i njihovo animiranje na plaćanje.

Kakva su nam osobna primanja, bit će da ćemo u društvo s pingvinima. Na svu sreću pa je minula zima bila blaga, prava sirotinjska, a i tužbe "Centralnoga grijanja", zbog inertnosti sudova i sterilnosti zakona su neproduktivne!

JUHA OD JEZIKA

Nedavno sam na jednome javnom skupu glumio konferansjea, odnosno bio voditelj programa. Prigodom improvizacije jedne najave spomenuo sam dvije tisuće i prvu godinu. Iz publike sam čuo pitanje, koju to rekoste godinu, uz gunđanje i komentare, valjda dvije hiljade i prvu.

I to je bio očit dokaz jezične (ne)t o l e r a n c i j e, a nikome nije zasmetalo što su u čitanju jednoga teksta često spominjani: (h)astal, prhkost, ka(h)va, pla(h)o, la(h)ko i me(h)ko.

Tko ono reče i gdje to bi zapisano, da su u Federaciji tri naroda i tri jezika jednakopravni?

P. S. Trebalo bi provjeriti u knjigama starostavnim tko, kako, gdje i na koji način je više sačuvao slovo "H". U starohrvatskome iliti novobosanskome jeziku, da ne kažem bošnjačkome, što bi zbog aktualne prakse i života realnije bilo?

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

ZNATE LI?

***

Tri najpoznatija parobroda 19. stoljeća sagradio je I. K. Brunel. Bili su to: "Great Western" koji je plovio između Amerike i Europe, "Great Britain", prvi željezni prekooceanski brod na vijak i najveći brod tog vremena (pet puta veći od ijednog ikada dotad napravljenog) "Great Eastern", porinut 1858. godine, koji zbog svoje veličine nisu mogle primiti mnoge svjetske luke, a koji je završio u rezalištu 30 godina kasnije.

***

Ruski romanopisac, komediograf i novelist, Nikolaj Vasiljević Gogolj (1809-1852), autor "Revizora", "Proljetnih voda" i nadasve poznatih "Mrtvih duša", u trenutku, kad je osjetio da umire, posljednjim je snagama ustao iz kreveta i spalio rukopis drugog dijela svoga najpoznatijega i najčitanijega djela.

***

Slavni hrvatski skladatelj, Jakov Gotovac, napisao je, između ostalih, i svjetski slavnu operu "Ero s onoga svijeta", sasvim slučajno. Listajući školsku čitanku, naišao je na istoimenu narodnu pripovijetku i odmah zaključio da bi to mogla biti vrhunska narodna opera. Nagovorio je svog prijatelja, književnika Milana Begovića, da napiše libreto - i "Ero" je krenuo svjetskim pozornicama.

***

Krzno američkog crnog medvjeda jedno je od najskupocjenijih na svijetu. Prilikom krunjenja britanske kraljice Elizabete II. (1953) ubijeno je čak 700 tih životinja kako bi se od njihovog krzna načinile vojničke šubare koje su nosili članovi počasne garde.

JEDNAKOST I PRAVA KONSTITUTIVNIH NARODA

Osiguravanje jednakosti i prava svih konstitutivnih naroda jedino je moguće kroz Ustav i zakonodavstvo

U ponedjeljak, 19. ožujka 2001. godine u Kristalnoj dvorani Hotela "Tuzla" svečano je obilježena obljetnica zvaničnog otvaranja Regionalnog centra OESS-a u Tuzli.

Na obilježavanju obljetnice prisustvovali su najviši zvaničnici Misije OESS-a u Bosni i Hercegovini, predstavnici svih općina koje pokriva Regionalni ured OESS-a na području Tuzlanskog, Posavskog i Zeničko-dobojskog kantona, općina istočne Republike Srpske, te predstavnici, javnog, političkog, vjerskog i kulturnog života, kao predstavnici sredstava javnog informiranja.

Uvodno izlaganje je podnijela i pozdravila sve prisutne direktorica Regionalnog centra OESS-a Tuzla gospođa Barbara Contini, a o misiji OESS-a i njegovu radu govorio je ambasador gospodin Robert Barry, šef misije OESS-a u Bosni i Hercegovini. Gospodin R. Barry je u svom izlaganju istakao značaj i ulogu direktorice gospođe Barbare Contini.

...Rezultati koje je postigao tuzlanski ured i njegov ogromni doprinos ukupnim rezultatima Misije OESS-a u Bosni i Hercegovini, mogu se dobrim dijelom pripisati i direktorici gospođi Barbari Contini. Tuzlanska regija je veoma važna, jer je ovo područje raskrižje za širi region. ...Stotinu dana nakon izbora imamo nove vlade na državnoj, entitetskoj i kantonalnoj razini, koje su obećale da će surađivati jedne s drugima. Prvi put je ta suradnja jasno pokazana u programima koje su objavile te vlade. Ta suradnja će donijeti strani kapital na ove prostore koji će omogućiti veću zaposlenost u Bosni i Hercegovini. ...Ne može BiH ići u Europu razdijeljena na zasebne cjeline od općina, kantona, entiteta. Svaka zasebna jedinica mora dati nešto od svoje zasebnosti i nešto od svog identiteta kako bi se stvorila jedinstvena cjelina. Put koji trebamo preći prema integraciji u Europu mora ići preko odricanja i nekih principa koji su donedavno važili. Zauzvrat dobivamo napredak, prosperitet i sveobuhvatni oporavak.

Barry je pozdravio odluku Hrvatskoga narodnoga sabora o šezdesetodnevnom mirovanju da bi se dobilo više prostora za dijalog o budućim institucijama BiH i Federacije. Osiguravanje jednakosti i prava konstitutivnih naroda jedino je moguće kroz Ustav i zakonodavstvo. Vjerujemo da je to mjesto gdje se prava bosanskih Hrvata mogu u potpunosti poštovati.

Na obilježavanju obljetnice Regionalnog centra OESS-a u Tuzli govorili su predstavnici međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija, te gospoda: Mijo Matanović, guverner Posavske županije, Mugdin Herzeg, guverner Zeničko-dobojskog kantona, Selim Bešlagić, guverner Tuzlanskog kantona, Nikola Gavrić, načelnik Općine Doboj, Dragomir Ljubojević, načelnik Općine Bijeljina, Zakir Pašalić, načelnik Općine Zenica, Jasmin Imamović, načelnik Općine Tuzla, dr. Izet Žigić, predsjednik Skupštine Tuzlanskog kantona i mnogi drugi. Svi koji su govorili na ovoj svečanosti, izrazili su zadovoljstvo radom Regionalnog centra OESS-u Tuzli, djelatnika Centra, a posebno direktoricom gospođom Barbarom Contini.

Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OESS), kao temeljna institucija za rano otkrivanje, prevenciju i rješavanje konflikta, kao i postkonfliktni oporavak u Europi, ima glavnu ulogu u stvaranju stabilne, mirne i demokratske Bosne i Hercegovine. Mandat Misije OESS-a u BiH - koji je utemeljen 18. prosinca 1995. godine - obuhvaća promoviranje demokratskih vrijednosti, praćenje i produbljivanje razvoja ljudskih prava, organiziranje i nadgledanje izbora, kao i implementaciju mjera o kontroli naoružanja i izgradnji povjerenja.

Regionalni centar u Tuzli je otvoren 18. ožujka 1996., u sklopu OESS Misije u Bosni i Hercegovini. Uredi RC-a Tuzla su u Bijeljini, Doboju, Orašju, Varešu, Zenici i Zvorniku. Centar ima slijedeće odjele: - za izbore/implementaciju, ljudska prava, regionalnu stabilizaciju, za tisak i javno informiranje/poslove s medijima i za demokratizaciju.

Juraj Novosel
Foto: BLICKO

...NASTAVAK SA STRANE 7...

Izgleda, da je glavno težište i akcent dat, kako riješiti odnos u kadrovskoj zastupljenosti kandidata Stranke za BiH u strukturama vlasti Tuzlanskoga kantona, koja je dobila enormno veliku zastupljenost. Kako da u takvim odnosima i politici i Hrvati situiraju svoje interese na pozicijama, bitnim za konstitutivnost.

Do sada Hrvat iz Pregovaračkog tima nas nije pozvao glede te problematike. Predstavnici HSS i u prethodnoj općinskoj vlasti Tuzle su imali iskustvo indolentnog ponašanja Hrvata u višenacionalnim strankama kad su u pitanju i nacionalni interesi Hrvata.

Predlagali smo da od pet čelnih mjesta u zakonodavnoj i izvršenoj vlasti općine Tuzla, dva pripadnu Hrvatima. Jedno od tih bi bilo i mjesto donačelnika općine. Ni tu nas nisu podržali Hrvati iz ovih stranaka. Hrvat je obnašao samo jedno od pet ključnih mjesta.

Iznošenjem ovih navoda izražavam i svoj odnos spram ponašanja Hrvata Tuzle i Tuzlanskog kantona u višenacionalnim strankama. Moglo bi se postaviti i pitanje, zašto smo sada u Alijansi, a prije u združenim listama. Odgovaram, dok god je to bolja kombinacija, a jest bolja, od kombinacije funkcionalnog koaliranja HDZ i SDA, imamo razloga i političkog interesa za suradnju s višenacionalnim strankama. To je projekt za dulje trajanje. Odnose treba popravljati, principe i specifičnosti treba uvažavati. Svi smo odgovorni, ali ne jednako. Izazova će biti još. Sve je ovo proces i mogu se stvari popraviti.

HG: Što očekujete, ili što možemo očekivati od, netom utemeljenog Foruma hrvatske koordinacije, čiji je zagovornik i članica i HSS BiH?

TUNJIĆ: Budući da se nalazimo u teškoj i kompliciranoj političkoj i općedruštvenoj situaciji koja proizvodi i svakodnevno će proizvoditi delikatne i komplicirane političke probleme na koje ne može uspješno odgovoriti ni jedna politička stranka samostalno niti pojedinci djelujući neorganizirano, pristupilo se utemeljenju Foruma hrvatske koordinacije.

Ona bi bila koordinirajuće i savjetodavno tijelo hrvatskih političkih stranaka i nevladinih udruga. Mislim da potreba za jednom ovakvom koordinacijom postoji. U njoj se trebaju okupljati kadrovi, susticati ideje, prijedlozi, postizati dogovori, inicirati potezi i akcije, a sve u cilju poboljšanja političkog i društvenog položaja Hrvata u BiH.

Očekujem da u raspravi o Izbornom zakonu koji treba biti usvojen do lipnja ove godine, sastavnice ove koordinacije daju svoj doprinos, kao i u rješavanju drugih gorućih političkih i društvenih problema.

U tom duhu, u nadolazećim blagdanima želim se zajedno radovati i slaviti s cijenjenim uredništvom, svim čitateljima Glasnika i prija-teljima HSS.

SRETAN USKRS!

Nikola J. Ivanović

GODIŠNJA SKUPŠTINA DRUŠTVA HRVATSKI DOM I HKD NAPREDAK

OSTVARENI PROGRAMI

Osma godišnja Skupština Društva Hrvatski dom i Hrvatskog kulturnog društva Napredak održana je u srijedu, 4. travnja 2001. godine, u prostorima Hrvatskog doma Tuzla.

Nakon pozdravnih riječi glavnog tajnika Napretka i voditelja ove Skupštine g. Jurja Novosela, g. dr. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak i g. mr. Josip Šimić pozdravili su prisutne članove Napretka i Doma i zahvalili se na odazivu i istaknuli da se ova Skupština održava zajedno za oba društva, jer je i Doma i Napretka ista zadaća, ista problematika, zajedno su realizirani programi rada, a i uglavnom su isti članovi.

Izvještaj o radu HKD Napredak i o financijsko-materijalnom poslovanju u 2000. godini podnio je **g. dr. Miroslav Petrović**. Govoreći o radu u protekloj godini, između ostaloga, posebno je istaknuo slijedeće:

U 2000. godini NKD Napredak je obilježio 10. obljetnicu od obnavljanja rada (1990.-2000.), formiran je Fond za stipendiranje đaka i studenata i dodijeljene stipendije (22) za školsku 2000./2001. godinu; organizirana je Međunarodna likovna kolonija "Breške 2000"; Tamburaški orkestar osvojio je prvo mjesto na Festivalu tamburaške glazbe u Federaciji BiH; glasilo Hrvatski Glasnik, izlazi kontinuirano od 1992. godine i tiskan je 100. broj.

Bila je to godina u kojoj je Napredak doživio afirmaciju, ne samo u gradu Tuzli, nego i šire - Federaciji BiH i u inozemstvu. Održano je 7 koncerata, organizirano je 8 izložbi, održane su 3 književne tribine, kazališne predstave, obilježeni značajni datumi, razni kulturni sadržaji i dr. Bilo je 45 veoma značajnih aktivnosti. U povodu 100. broja Hrvatskog Glasnika dobili smo pohvale od eminentnih ljudi. Suradnja sa drugim društvima, a posebno sa Katoličkim školskim centrom bila je odlična.

Zahvalio se tajništvu (Jurju, Zvonku, Karmeli i Mati) kao i svojim prvim suradnicima: dopredsjedniku fra Martinu, članu Središnje uprave fra Petru i prof. Marici Petrović.

Predsjednik je, također, podnio Izvještaj o financijsko-materijalnom poslovanju, a izvještaj Nadzornog odbora podnio je gospodin **Ranoslav Tomičić**.

Izvještaj o radu Društva Hrvatski dom podnio je **g. Zvonko Bosankić**, generalni tajnik. U svom izlaganju, posebno je istaknuo slijedeće aktivnosti: uspostavljanje suradnje sa srodnim društvima u zemlji i inozemstvu, doprinos Doma i Udruge "Hrvatska žena" u organizaciji Međunarodne likovne kolonije u Breškama, realizacija proslave Dana Sv. Petra i Pavla, pokladnih sijela i karnevala, svečanog Božićnog prijema, proslave (Sv. Barbare, Sv. Nikole); govorio je o radu Savjeta i Upravnog odbora, sekcija i ogranaka, posebno je istaknuo aktivnost Udruge Hrvatska žena.

Izvještaj o financijsko-materijalnom poslovanju i Nadzornog odbora podnio je gospodin **Josip Welte**.

U raspravi su sudjelovali: Božo Bonić, Vera Džoja, Pejo Banović, Dragica Popov, Marica Vikić, Miroslav Petrović, Ljubica Stjepić, Marica Petrović, fra Martin Antunović, dr. Srećko Tunjić, mr. Ljubomir Aždajić, dr. Slavko Pecirep, mr. Josip Šimić i Evica Cerić.

O Programu rada i proračunu HKD Napredak za 2001. godinu govorio je g. **dr. Miroslav Petrović**, koji je između ostaloga istakao da će se aktivnosti u 2001. godini kretati u okviru prošle godine, s tim da će posebna pažnja biti usmjerena na: glasilo Hrvatski Glasnik, Međunarodnu likovnu koloniju, stipendiranje đaka i studenata, tamburaški festival u Tuzli. Aktivnosti Napretka će ovisiti o financijskim mogućnostima.

Predsjednik Upravnog odbora Društva Hrvatski dom **fra Petar Matanović** predložio je Program rada i Financijski plan za 2001. godinu.

Usvojen je i prijedlog da se formira ogranak Matice Hrvatske u Tuzli. Zainteresirane osobe mogu se prijaviti tajništvu Hrvatskog doma.

Podnijeti izvještaji, predloženi programi rada i financijski proračuni Društva Hrvatski dom i HKD Napredak jednoglasno su usvojeni.

Rad VIII. Skupštine Društva Hrvatski dom i HKD Napredak zaključili su predsjednici i zahvalili se na odazivu i na aktivnom sudjelovanju u radu ove zajedničke Skupštine.

J. N.

DR. MIROSLAV PETROVIĆ podnosi izvještaj

FOTO: M. ANTUNOVIĆ

PROJEKTI PLANIRANI ZA 2001. GODINU

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK

Broj	PROGRAMSKA ZADAĆA - AKTIVNOST
1.	**TRADICIONALNE MANIFESTACIJE:**
1.1.	Organiziranje pokladnih sijela u ograncima Hrvatskog doma, kao i karnevala kroz Tuzlu
1.2.	Obilježavanje Uskrsnih blagdana
1.3.	Tradicionalna Likovna kolonija "BREŠKE 2001"
1.4.	Tradicionalna organizacija Dana Sv. Petra i Pavla u Tuzli Ljeto u Tuzli 2001-proslava Ilindana (Dokanj)
1.5.	Proslava sv. Barbare - zaštitnice rudara
1.6.	Obilježavanje Božićnih blagdana
2.	**FORMIRANJE KNJIŽNICE:**
2.1.	Dopuna knjižnog fonda
2.2.	Informatički sustav
2.3.	Reparacija oštećenih starih knjiga
2.4.	Oprema i inventar
2.5.	Popis i katalogiziranja knjižnog fonda
3.	**IZDAVAČKA DJELATNOST:**
3.1.	Hrvatski Glasnik - 12 brojeva
3.2.	Izdavanje Monografije o povodu 100 broja Hrvatskog Glasnika
4.	**LIKOVNE MANIFESTACIJE:**
4.1.	Izložba djela nastali na Likovnoj koloniji "BREŠKE 2001"
4.2.	Obilježavanje 100. godišnjice Kristijana Krekovića
4.3.	Likovno anale 2001.
5.	**GLAZBENE MANIFESTACIJE:**
5.1.	Uskršnji koncert - Duhovna glazba
5.2.	Festival tamburaške glazbe BiH
5.3.	Koncert u povodu Dana sv. Petra i Pavla
5.4.	Godišnji koncert TO HKD "Napredak" Tuzla
5.5.	Festival Hrvatske tamburaške glazbe u F BiH
5.6.	Koncert u povodu Božićnih blagdana
5.7.	Godišnji koncert Mješovitog pjevačkog zbora
6.	**DJELOVANJE MJEŠOVITOG ZBORA**
6.1.	Naknada dirigenta i honorari
7.	**DJELOVANJE TAMBURAŠKOG ORKESTRA**
7.1.	Naknada za voditelja orkestra
7.2.	Nabavka glazbala i popravka istih

Broj	PROGRAMSKA ZADAĆA - AKTIVNOST
8.	**STIPENDIRANJE STUDENATA I ĐAKA**
8.1.	Stipendije i potpore za 20 studenata ili đaka
9.	**PRUŽANJE POMOĆI STRUKOVNIM UDRUGAMA**
9.1.	Udruga Hrvatska žena
9.1.1.	Sredstva za rad
9.1.2.	Za rad svih akcija
9.1.3.	Suradnja sa sličnim udrugama i asocijacijama
9.1.4.	Organizirane posjete svetištima i kulturnim manifestacijama
9.1.5.	Omasovljenje članstva kroz edukaciju
9.1.6.	Organizacija izložbi radova članica Udruge
9.1.7.	Formiranje podružnica na području TK
9.2.	Udruga pravnika
9.3.	Zdravstvena udruga i Udruga "Sveta Barbara"
10.	**PRIKUPLJANJE I OBRADA ARHIVSKE GRAĐE HRVATSKIH UDRUGA**
11.	**ORGANIZIRANJE KNJIŽEVNIH TRIBINA, PREDAVANJA I OKRUGLIH STOLOVA**
12.	**FORMIRANJE I SUFINANCIRANJE OGRANAKA** pokladna sijela u ograncima: - Ljepunice - Brgule - Dokanj - Husino - Orašje (formirati ogranak) - Špionica - Hrgovi (formirati ogranak - Drijenča - (formirati ogranak) - Donji Hrgovi (formirati ogranak) - Lipnica - Delići (formirati ogranak) - Gradačac - Tramošnica (formirati ogranak) - Križani (formirati ogranak) - Lukavac (formirati ogranak) - Živinice (formirati ogranak)
13.	**ADAPTIRANJE PROSTORA HRVATSKOG DOMA**
14.	**USPOSTAVA SURADNJE I KONTAKATA SA SLIČNIM DRUŠTVIMA U ZEMLJI I INOZEMSTVU**

POSJET DELEGACIJE GRADA RIJEKE

ŽELJA ZA ČVRŠĆOM SURADNJOM

RAZGOVOR I DOGOVOR...

U subotu, 17. ožujka 2001. godine, boravila je u Tuzli delegacija grada Rijeke: mr. Vojko Obersnel, gradonačelnik grada Rijeke, Branka Renko-Silov, zamjenica gradonačelnika, Ljubomir Stefanović, književnik i glavni urednik ICR-a Rijeka, Vladimir Babin, profesor klavira, Bernardin Modrić, redatelj filma, Jasna Modrić, producent filma, Olga Šober, glazbena umjetnica i Bojan Šober, glazbeni umjetnik.

Delegaciju su primili gospodin Jasmin Imamović, načelnik Tuzle i predsjedavajući Općinskog vijeća g. Ilija Jurišić sa suradnicima. Razgovaralo se na temu suradnje gradova Rijeka - Tuzla.

Delegacija Rijeke posjetila je Narodnu i univerzitetsku biblioteku u Tuzli, gdje su predstavljena sabrana djela riječkog književnika **Janka Polića Kamova** i prikazan dokumentarni film **"Janko Polić Kamov ili Vitez crne psovke".**

Govorili su gospodin Jasmin Imamović, gospodin mr. Vojko Obersnel i direktorica Biblioteke gospođa Enisa Žunić. O sabranim djelima Janka Polića Kamova prikaze su dali gospođa Branka Renko-Silov i gospodin Ljubomir Stefanović. Nakon toga prikazan je film redatelja gospodina Bernardina Modrića. Gledatelji su vidjeli jedan izvanredan film. Vjerujemo da će i građanima Tuzle biti omogućeno da vide ovo umjetničko djelo.

Delegacija Rijeke je položila vijenac na Kapiji i na Aleji mladosti.

Navečer je u Narodnom pozorištu u Tuzli održan Koncert poznatih arija u izvedbi riječkih umjetnika.

Posjeta delegacije grada Rijeke ocijenjena je kao vrlo uspješna. Želja i Riječana i Tuzlaka da se uspostavi čvršća suradnja u svim vidovima kulturne i gospodarstvene djelatnosti, a dogovoreno je da ti susreti budu češći.

J. N.

SRDAČAN DOČEK PRED ZGRADOM OPĆINE

FOTO: BLICKO

KONCERT POZNATIH ARIJA RIJEČKIH UMJETNIKA

Danas sa sigurnošću možemo tvrditi da su neposrednost, iznijansirana mjera ukusa i zavidno visok umjetnički nivo bile osnovne karakteristike "Koncerta opernih arija i dueta" održanog 17. ožujka u Narodnom pozorištu u Tuzli. Gosti, istaknuti operni solisti iz Rijeke - Olega Šober lirski koloraturni sopran i Bojan Šober bariton, uz glasovirsku pratnju Vladimira Babina, potrudili su se da te večeri našoj publici prezentiraju odabrane arije i duete iz takozvanog "galantnog razdoblja umjetnosti", kada je na opernoj sceni dominirala prirodnost, iskrenost i prepoznatljiva pjevnost vokalnih dionica, a sve to skupa opet bilo zaodjenuto talijanskim opernim stilom. Najveći predstavnik spomenute epohe "rokoko-a" bio je svakako Wolfgang Amadeus Mozart sa svojih dvadesetak opera a slijedili su ga Rossini, Puccini i nešto kasnije Verdi koji su, također, koristili naslijeđene Mocartove glazbene karakteristike.

Arije i dueti za ovaj koncert izvađeni su iz konteksta opernih djela spomenutih kompozitora, iz opera "Don Huan", "Figarov pir", "Seviljski brijač", "Čarobna frula" i drugih i to po zajedničkoj ili slično obrađenoj temi "Cosi fan tutte" što znači "tako rade one". Naime, "moto" svih arija i dueta bila je vječita životna tema odnosa između žene i muzičkarca (ljubav, brak, vjernost, prljuba i slično). Sve to skupa opet preneseno je u naše vrijeme zahvaljujući "edukativnoj" konferansi baritona Boja Šopera koji se pred svaku točku trudio da publici objasni i vrijeme i odnose u tadašnjem društvu što je opet održavalo i na glazbenu umjetnost kroz operne arije i duete. Ako tome dodamo da je prezentiranje ovakvog koncertnog sadržaja učinjeno uz adekvatne kostime koje su na sebi imali solisti, onda se može zaključiti da je ovo operno večer bilo i mnogo više od "klasičnog koncerta".

Naravno, naša publika odmah je to i "prepoznala" pa je goste, istaknute operne umjetnike Olgu i Bojana Šobera često i vrlo spontano nagrađivala aplauzima pa čak i skandiranjem.

Na kraju treba reći da je ovaj koncert rezultat uspostavljene i ostvarene suradnje grada Rijeke i Tuzle, Nadati se je da će ovakvih i sličnih nastupa u budućnosti biti i više na obostrano zadovoljstvo.

B. ŠTUMF

POSJET MSGR. DR. PERE SUDARA TUZLI

Razgovor u Općini...

FOTO: M. ANTUNOVIĆ

Posjet gradilištu KŠC...

Msgr. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup Vrhbosanske nadbiskupije posjetio je, 5. travnja 2001. godine, Tuzlu i razgledao gradilište Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" u Tuzli, gdje ga je upoznao g. Jure Pranjić s dosadašnjim tijekom izgradnje i problemima koji se javljaju u radu.

Nakon toga msgr. dr. Peru Sudara i fra Martina Antunovića ravnatelja Centra primio je načelnik Općine g. Jasmin Imamović i tu su vođeni razgovori s predstavnicima firmi koje sudjeluju u izgradnji Centra. Očekuje se da će nova školska godina početi u novoj zgradi Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" u Klosterskoj ulici.

USPJESI MLADIH

MATEMATIČARI KŠC

Prof. Kata Marić, Ivan Nišandžić, Ivan Bosankić, Bojana Galušić, Davor Andrić

Na Kantonalnom takmičenju učenika srednjih škola, koje je održano u Gračanici, 17. ožujka 2001., sudjelovali su učenici Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" - Opće gimnazije: **Davor Andrić, Ivan Bosankić, Bojana Galušić i Ivan Nišandžić,** sa svojom profesoricom Katom Marić.

Učenik **Ivan Bosankić**, osvojio je prvo, a **Davor Andrić** šesto mjesto. Sada se pripremaju za državno natjecanje. Ministar g. **dr. Enes Duvnjaković** uputio je čestitku KŠC slijedeće sadržine:

Velike zasluge za postignute rezultate, svojih učenika, imaju i profesori, koji su svojim zalaganjem i trudom doprinijeli da se postignu tako zavidni rezultati, te i njima upućujemo srdačne čestitke.

Raduju nas vaši dobri rezultati jer to afirmira pojedinca, školu, općinu, a onda i Tuzlanski kanton.

Čestitamo!

NINA KESER, PLIVAČKA NADA TUZLE

g. Nihad Pihljak predaje pehar Nini Keser

Nina Keser je plivačica plivačkog kluba "Zmaja". Rođena je 1988. godine u Tuzli. Plivanje trenira od 1997. godine. Prve zapažene rezultate postiže već 1998. na državnom prvenstvu Bosne i Hercegovine. Tijekom 1999. i 2000. sudjeluje na međunarodnim turnirima u Sloveniji (Ljubljana, Maribor, Krško), Hrvatskoj (Osijek, Sisak, Zagreb), Madžarskoj (Harkanj, Pečuh) i postiže odlične rezultate.

U prosincu 2000. u Zenici je održan plivački miting "Orka" na kojem je Nina Keser osvojila prvo mjesto i proglašena najboljom plivačicom Bosne i Hercegovine u kategoriji do 13 godina.

U veljači 2001. godine u Zenici je održano državno prvenstvo BiH u kategoriji kadeta na kojem Nina osvaja prvo mjesto sa šest zlatnih medalja i četiri državna rekorda.

U ožujku 2001. godine u Tuzli je održano državno prvenstvo za mlađe juniore, juniore i seniore na kojem je Nina osvojila prvo mjesto u svim kategorijama i proglašena je najboljom plivačicom Bosne i Hercegovine. Na istom prvenstvu je osvojila 27 medalja: od toga 21 zlatnu i 6 srebrenih. Istovremeno je oborila i dva državna rekorda. *Nina je odlična učenica osnovne škole "Jala" i pored plivanja u školi uspješno sudjeluje u radu školskih sekcija.*

Čestitamo!

Boris Novak, zlatni plivač iz KŠC, Tuzla

Boris Novak (naočale) sa trenerom i prijateljima

Boris Novak je učenik Ic razreda Gimnazije pri KŠC u Tuzli. Plivanjem se počeo baviti relativno kasno, u jedanaestoj godini. Od početka pliva u plivačkom klubu "Zmaj" i vrlo je uspješan mladi sportaš. Najbolje rezultate postigao je u šprinterskim i polušprinterskim disciplinama.

Na posljednjem Općem državnom natjecanju održanom 24. i 25. ožujka u Tuzli, osvojio je nevjerovatnih sedam zlatnih, četrnaest srebrenih i četiri brončane medalje - uključujući i tri štafete.

Krajem travnja trebao bi sudjelovati na međunarodnom natjecanju u Beču. Skroman, svjestan položaja i snage našega plivačkoga i svih drugih sportova, Boris se ne nada posebno dobrim rezultatima, ali ističe da će se truditi i dati sve od sebe. Za svoj uspjeh samozatajno zahvaljuje roditeljima, trenerima i profesorima, ne spominjući vlastiti trud i napor u svladavanju široke opće naobrazbe koju stječe u Gimnaziji i tako vrhunskih sportskih rezultata.

Zdravo tijelo i zdrav duh ovoga uspješnog sportaša uzor je mladim ljudima koji svoje slobodno vrijeme isprazno troše.

Čestitamo!

Svim vjernicima SRETAN USKRS u radosti i veselju zbog KRISTOVA USKRSNUĆA.

ALELUJA! ALELUJA!

VAŠI SVEĆENICI RIMOKATOLIČKIH ŽUPA TUZLANSKOG DEKANATA

BREŠKE - UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
Fra Blažan Lipovac, župnik
Fra Berislav Kalfić, ž. vikar
DRAGUNJA - SVETI LEOPOLD MANDIĆ
Vlč. Marijan Brkić, župnik
DRIJENČA - SVETI ANTO PADOVANSKI
Fra Marko Kobaš, župnik
HUSINO - ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
Vlč. Veselko Župarić, župnik
LUKAVAC - SVETI ANTO PADOVANSKI
Vlč. Pero Iljkić, župnik
MORANČANI - SVETI JURAJ, MUČENIK
Vlč. Jozo Batinić, župnik
PAR SELO - SVETA ANA
Vlč. Ilija Janjić, župnik
ŠIKARA - SVETI FRANJO ASIŠKI
Fra Franjo Martinović, župnik
Fra Marko Bandalo, ž. vikar
TUZLA - SVETI PETAR I PAVAO
Fra Petar Matanović, gvardijan i župnik
Fra Ivan Pavić, ž. vikar
Fra Zdravko Anđić, ž. vikar
Fra Martin Antunović,
ravnatelj KŠC "Sv. Franjo" i Gimnazije
ŽIVINICE - SVETI IVAN KRSTITELJ
Preč. Šimo Janjić, župnik i dekan tuzlanskog dekanata
Vlč. Ivan Jukić, ž. vikar

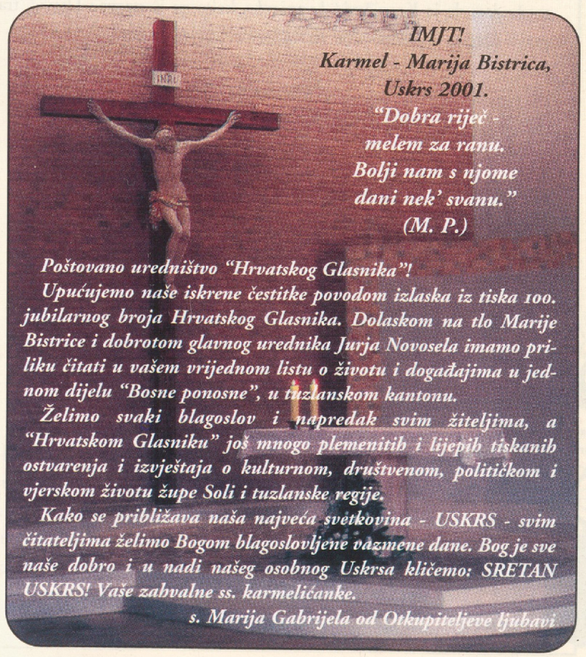

Hrvatski glasnik, Tuzla

Prijatelji Uskrsloga Krista!

Vjernički se narod sprema za proslavu velikoga blagdana, USKRSA. Proslavlja onoga koji je ušao u našu povijest i koji je svojim dolaskom i pojavom promijenio ne samo tokove zbivanja na kugli zemaljskoj, nego je potaknuo srca ljudima na nova razmišljanja i na novi odnos prema Bogu i čovjeku. Otvorio je čovječanstvu nove prostore zbližavanja svojom jedinstvenom zapovijedi "Ljubavi"... ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga. To je mogao ljudima podariti samo Onaj koji je i sam blaga i ponizna srca i koji se i sam sažali nad grijesima našim.

Papa Ivan Pavao II. uputio je svijetu svoju novu pobudnicu 'Ulaskom u novo tisućljeće' (KS, Zgb. 2001). Očinskim pozivom nam govori o Isusu, jedinom posredniku Boga i ljudi i moli nas da razmatramo Lice Sina, Lice boli, Lice Uskrsloga, (br. 25 i s.) Sada Crkva gleda Krista uskrsloga. To je ono preobraženo lice, koje i bistrički hodočasnici slave "kao Božje Lice" (6. VIII.) u kojemu očekuju i sjaj svojega novoga života. Dok spoznajemo lice Isusa Krista, spoznat ćemo lice svoga bližnjega, lice bijede i nevolje, lice grijeha i pokajanja. Sveti nas Otac poziva i dalje te nam kaže: "Duc in altum"! Izvezi na pučinu. Lk. 5,4. To je poziv na obnovu i braćenje, to je poziv na uskrsnuće.

"Udaljena dvije tisuće godina od tih događaja, CRKVA ih ponovno živi kao da su se dogodili danas. Na Kristovu licu ona, Zaručnica, razmatra svoje blago, svoju radost. "Na Isusov se spomen sam u duši budi dragi plam!" (br. 28).

Ulaskom svojim u uskrsnuće, probuđeni Krist svjetlom obasjan i nama svima daruje uskrsnuće. Stoga čestitam Sretan Uskrs Uredništvu i djelatnicima Hrvatskoga Glasnika, ocima Franjevcima, svim vjernicima koji ga s Vjerom slave, te svima koji na svoj način vjeruju u Uskrsnuće.

mons. Lovro Cindori, župnik marijabistrički,
Uredništvo Milosti Puna,
Župna Vijeća i Caritas

ŽUPNI URED SIVŠA

Dragi vjernici!
Neka radost Uskrsa uđe u srca onih koji mu se raduju, a svojom porukom unese mir, ljubav i dobro svim ljudima.

SRETNE I BLAGOSLOVLJENE USKRSNE BLAGDANE

želi
Fra Mladen Jozić, župnik sa svećenicima.

Iz Franjevačkog samostana
u Tuzli, MIR I DOBRO
Svekolikom katoličkom puku
koji se raduje Uskrsnuću
GOSPODINOVU.
ALELUJA!

BRAĆA FRANJEVCI

**Isus, pobjednik smrti,
otvorio nam je vrata vječnosti.
Neka On, naš uskrsli Kralj,
blagoslovi svaki naš korak
i vodi nas kroz život.**

**SRETAN USKRS
ŽELE
SESTRE KĆERI BOŽJE LJUBAVI**

*Dan je sad veselja,
Dan je Spasitelja,
Hvalu svi Mu dajmo,
Radosno pjevajmo: ALELUJA
Sretan i blagoslovljen Uskrs želi*

UDRUGA HRVATSKA ŽENA

RESURRECTIO

MISA OSVIJETA

Priređujući u Rimu, 1968. antologijsku zbirku Hrvatska duhovna lirika, msgr. Đuro Kokša je uvrstio i ulomak iz Kranjčevićeva Mojsija i Golgotu. Kao opasku napisao je:

"Kranjčević je bio napadan za života s katoličke strane. Možda bi trebalo danas biti blaži i s više razumijevanja. Nije li ipak u mnogome Kranjčevićeva ojađena duša opravdano tražila više, čišće i bolje kršćanstvo prošlosti i sadašnjosti".

RESURRECTIO nije antologičar uveo u Hrvatsku duhovnu liriku, ali se pjesma, ovih dana nameće svojim naslovom i navodi na razmišljanje o sveukupnoj Kranjčevićevoj poeziji i shvaćanju svijeta koji je on priželjkivao boljim i pravednijim, razumnijim i dostojanstvenijim.

Objavivši RESURRECTIO u Vijencu 1897. godine, Kranjčević je deset godina prije ruskoga pjesnika Aleksandra Bloka, stavio Krista na čelo boraca za slobodu, jednakost i bratstvo. Blok je, pišući poslije Revolucije, poemu Dvanaestorica, progovorio o crvenogradistima koje predvodi Krist:

*"Sprijeda, s krvavim barjakom,
Snijeg što vije dok ga krije,
Metka nije da ga bije,
Nad mećavom hodom nježnim,
I bisernim prahom snježnim,
Nad njem vijenac ruža čist -
Pred njima je - Isus Krist."*

Kranjčevićev Krist je na barikadama Francuske revolucije 1879. i bori se za ideale koji su bili i ostali Kranjčevićevi ideali. Onaj tko u Resurrectiu prepoznaje antireligioznost nije dorastao Kristovom poslanju demokratskoga kršćanstva. Crkva njegova vremena nije se, kao što je propovijedala, zauzimala za humanističke principe jednakosti i ljubavi, pa se može reći da je Kranjčević *hereziarha*, kako ga je nazvao Ujević, tražeći prave riječi u objašnjavanju Kranjčevićeva svjetonazora.

RESURRECTIO

*"Požar suklja ulicama, nad Parizom samrt l'jeta:
Osamnaestog grmi v'jeka osamdeset i deveta.*

*Kroz noć vrve mrkle sjeni, pa valjaju kam i drvlje
I penju se divljom vikom na stratila ko će prvlje.*

*Pod nogom im daska praska, brživo se drvo svija;
Gladna z'jeva barikada, trobojka se vrh nje nija.*

*Njom se gole pletu ruke, vrzu noge - sablast prava,
Po njoj vrata sa Bastilje žuto-rujno potitrava...*

*I velike sjeni baca ulicama u dubinu,
Pa stravične crte suče u dimljivu pozadinu.*

*Vrh gomile barikadi truo stolac deran klima;
Nekada je pr'jesto bio pomazanim kraljevima.*

*Prevrat mu je grimiz suvko; ko na stupu od sramote
Dršće poput babe stare, skinut suhe do golote.*

*O kičmi mu, gdje su nekad odmarali kralji t'jelo,
Trikolorni st'jeg lepršio obijesno i veselo.*

*Požar suklja, samrt staje i opštricu diže kosu,
Rukom mane: top i puška po gredama zrnje osu.*

*Stresla su se silna rebra; neko pada, neko kleca,
Vrh gomile stoji samo jedan čovjek na lik sveca.*

*Niti kleca niti pada, već granitna kao st'jena
Stoji velik usred grada od olova ražarena.*

*Podigō je desnu ruku, o njegovom kažiputu
Sve se kreće, sve se vitla u požaru i barutu.*

*- "Za Francusku!" - neko viknu - njemu oko suzom sinu,
Vidi mu se i on negdje imao je domovinu!*

*-"Na osvetu!" - viknu drugi - opet mu se oko sv'jeti,
Vidi mu se: trpio je, al' ne um'je da se sveti!*

*Već ustaje čvrsto nogom, barikada sve se trese,
Na gomilu glavom manu i naprijed podiže se.*

*Pa koracima velikim na krvave grede gazi,
Za njim rulja poderana po utrtoj srne stazi.*

*I pokliče: "Za jednakost i za bratstvo i slobodu!"
I pojuri za neznancem na velikom njeg'vom hodu.*

*Poznao ga niko nije i okle je med nje došō,
Pob'jedivši nisu znali kud je tajni stranac - pošō?*

*Samo ni što su zrnom pogođeni smrtno pali
Nazriješe ispod suze što im zadnja oči zali:*

*Iz neznana da je došō i u neznan da se vinu,
Kō meteor što na časak rasvijetli pomrčinu.*

*Gledah mu sjajnim tragom izdisahu lako, tiho:
Hrist je ovo s križa sašō, sad je evo u nas bio!*

On, Krist koji stoji iznad svega što se okolo dešava i oko čijega se desnoga kažiprsta sve kreće i sve vitla, ništa ne govori, već samo koraca u pobedu.

"Meteor što na časak rasvijetli pomrčinu", dolazi iz nepoznatoga i odlazi u nepoznato, samo oni koji mu se približe, prepoznaju ga i, kao pobjednici, lako podnose susret sa smrću! Njima je ponuden Uskrs!

Marica PETROVIĆ

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK

Blagoslov Uskrslog Krista
i sve najljepše u prigodi
Uskrsnih blagdana
želi
**HRVATSKO
KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK**

*Svim veselje,
Gospodin je uskrsnuo.
Za nas je umro na križu,
za nas je uskrsnuo
od mrtvih.
Nađimo u tom i sebe i našu nadu*
DRUŠTVO HRVATSKI DOM

Vječna je ljubav Njegova (...)
Raduj se nebo i kliči zemljo,
neka huči more i što je u njemu.
Svojim učenicima,
roditeljima i dobročiniteljima

**SRETAN USKRS ŽELI
KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR SV. FRANJE
OPĆA GIMNAZIJA U TUZLI**

Svim građanima katoličke vjeroispovijesti upućujemo srdačne čestitke u povodu predstojećih
Uskrsnih blagdana sa željom da ih provedu u sreći i blagostanju

TUZLA
SOLI SALINES MEMLEHAI-ZIR TUZ
950

Načelnik općine Tuzla
Jasmin Imamović
Predsjedavajući Općinskog vijeća
Ilija Jurišić

HSS BiH
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Isus Krist kao simbol i dokaz dobrote i ljubavi i Isusovo uskrsnuće kao dokaz pobjede dobra nad zlom neka svima nama bude poticaj da se zlo mora i može pobijediti dobrotom i ljubavlju.

Sretan i blagoslovljen USKRS želi
VELEŽUPANIJSKI ODBOR
HSS BiH TUZLA

... korak ispred
NOVA HRVATSKA INICIJATIVA
Sretne i blagoslovljene Uskrsne blagdane želi vam
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI ODBOR
NOVE HRVATSKE INICIJATIVE

Svim katolicima Tuzlanskog kantona sretne Uskrsne blagdane uz iskrene želje za mir i dobro

Predsjednik Skupštine TK
dr. Izet Žigić
Predsjednik Tuzlanskog kantona
Mr. Selim Bešlagić
Predsjednik Vlade TK
Senahid Šaković

hrvatska demokratska zajednica — **croatian democratic union**

Veselimo se, Isus je uskrsnuo! Svim rimokatolicima sretne i blagoslovljene Uskrsne blagdane želi

ŽUPANIJSKI ODBOR
HDZ BiH TUZLA

• • •

KLIČUĆI USKRSNI ALELUJA, RADUJEMO SE SA SVEKOLIKIM HRVATSKIM PUKOM "SOLI",

UZ ISKRENE ČESTITKE.
OPĆINSKI ODBOR HDZ TUZLA

KARDINAL PULJIĆ PRIMIO POČASNI DOKTORAT I PROGLAŠEN POČASNIM GRAĐANINOM

Dana, 11. ožujka 2001. kardinal Vinko Puljić posvetio je oltar i župnu crkvu i sv. Leopolda Mandića u Limi u kojom mise slave i Hrvati i Peruanci. U oltar su položene relikvije blaženog Alojzija Stepinca. Na misnom slavlju sudjelovalo je više svećenika te naš hrvatski misionar P. Herardo Zardin i časni brat franjevac Tomislav Huska. Uz domaćeg župnika mons. Dragu Balvanovića, koncelebrirao je i tajnik kardinala vlč. Josip Grubišić. U svom pohodu nadbiskupiji Lime kardinal je imao susrete s Apostolskim nuncijem te kardinalom i nadbiskupom Lime Jose Luis Ciprianiem kao i njegovim pomoćnim biskupom mons. Albertom Brasiniem.

Dana, 15. ožujka u udaljenom gradu Arequipi (1000 km), **na Katoličkom sveučilištu SANTA MARIA kardinal je primio počasni doktorat,** a u palači **Općine odličje počasnog građanina** ovog drugoga grada po veličini u Peruu. U istom gradu bio je i primljen od nadbiskupa mons. Luisa Moreno Sanchez koji je i koncelebrirao na misi za naše hrvatske iseljenike, a kojih je znatan broj iz Bosne.

(KTA)

MARIJA BISTRICA
RASPORED HODOČAŠĆA U SVETIŠTU MAJKE BOŽJE BISTRIČKE ZA 2001. GODINU

HODOČAŠĆA	DATUM
TRAVANJ:	
OTVORENJE - BIJELA NEDJELJA	22. 4.
SVIBANJ:	
NADBISKUPIJSKO HODOČAŠĆE MLADIH	26. i 27. 5.
LIPANJ:	
OBITELJSKO HODOČAŠĆE ZAGREBA	2. 6.
DUHOVSKO HODOČAŠĆE	2. i 3. 6.
HODOČAŠĆE BOLESNIKA I MEDICINSKOG OSOBLJA	23. 6.
SRPANJ:	
VARAŽDINSKO HODOČAŠĆE	30. 6. i 1. 7.
ZAGREBAČKO HODOČAŠĆE	7. i 8. 7.
MAJKA BOŽJA BISTRIČKA	13. 7.
MARGARETSKO HODOČAŠĆE	14. i 15. 7.
ČETVRTA NEDJELJA SRPNJA	21. i 22. 7.
ANINSKO HODOČAŠĆE	26., 28. i 29. 7.
KOLOVOZ:	
PREOBRAŽENJE - **BOŽJE LICE**	2., 3., 4., 5. i 6. 8.
DRUGA NEDJELJA KOLOVOZA	11. i 12. 8.
UZNESENJE MARIJINO - **VELIKA GOSPA**	14. i. 15. 8.
TREĆA NEDJELJA KOLOVOZA	18. i 19. 8.
BARTOLOVSKO HODOČAŠĆE	25. i 26. 8.
RUJAN:	
PRVA NEDJELJA RUJNA	2. 9.
MALA GOSPA I GODIŠNJICA **NEK-a**	8. i 9. 9.
TREĆA NEDJELJA RUJNA	16. 9.
ČETVRTA NEDJELJA RUJNA	23. 9.
HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA	29. i. 30. 9.
LISTOPAD:	
VOJNO HODOČAŠĆE - NEDJELJA SV. KRUNICE	7. 10.
DRUGA NEDJELJA LISTOPADA	14. 10.
MISIJSKA NEDJELJA	21. 10.
ZAHVALNICA	28. 10.

Napomena: HODOČAŠĆE se može obaviti i u druge dane pa Uprava svetišta moli da se hodočašće najavi radi prijema i programa hodočasnika u svetištu

ADRESA: Župni ured ili
Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke
49246 Marija Bistrica, Trg Pape Ivana Pavla II. 32
Telefon/Fax.: 049 469 156; 049 468 350
Časne sestre: 049 468 340

SVJETLO RIJEČI

svjetlo riječi

Najnovije izdanje Svjetla riječi
Tomislav I. Međugorac
Prikrivana istina

svjetlo riječi

Uloga bosanskih franjevaca u organiziranju dušobrižništva i socijalne skrbi za hrvatske sezonske radnike u Njemačkoj

Svećenik koji je sudjelovao u prvoj organizaciji dušobrižništva za Hrvate na privremenom radu u Njemačkoj u obliku razgovora iznosi mnoge dosad u javnosti prešućivane činjenice o ulozi bosanskih franjevaca u osnivanju hrvatske inozemne pastve.

Knjiga se može naručiti po cijeni od 15 KM (DM) ili 60 kn na adresi:

SVJETLO RIJEČI
Splitska 39
BiH - 71000 SARAJEVO
Tel. (033) 66 55 20
Fax. (033) 23 13 64
E-mail: svjetlo@svjetlorijeci.com

Selo Stojčići - župa Jelaške

DJED ILIJA I 29 UNUČIĆA

Daleke 1953. godine vjenčali su se Ilija i Finka Pejić. On je iz Stojčića, a ona iz Borikovice - sela koje više gotovo i ne postoji, jer u njemu danas žive samo čovjek i žena (Prema predaji u ovom selu je rođen otac bosanske književnosti fra Matija Divković.) Živjeli su skromno, u ljubavi i slozi. Izrodili su devetero djece. Digli su ih na noge i dali im kruh u ruke. Nije bilo lako, ali je išla godina za godinom, jačala ih je vjera u Boga i ljubav prema životu. U razgovoru Ilija ističe: "Kako se koje dijete rađalo, bilo mi je sve draže živjeti. Nismo se bojali djece, kao mladi danas. Nisam se čuvao djece; svaki novi život davao je jasniji smisao života..."

Od devetero svoje djece, imaju 29 unučića. Nekoliko ih živi u Zagrebu, drugi su u Švicarskoj na "privremenom radu", a dva sina žive istom im selu Stojčići; ne prođe dan, a da ne navrate kod djeda i "bakane" - kako ih od milja zovu. Sinovi imaju svoje kuće, ali su ostali jedna obitelj. Svake godine se okupe u ljeto za Ilino, bude pjesme, sijela i veselja. Ove godine očekuju i trideseto unuče. Očekuju i vjenčanje jednog unuka. Vele: bit će svečano!

"Četrnaest godina radio sam u rudniku u Varešu. Na posao sam išao pješke, šest sati u jednom smjeru. I tako svaki vikend: nas tridesetak iz sela u koloni se zaputi na posao, a žene i djeca ostanu kod kuće. Naročito je teško bilo zimi, jer su snjegovi bili veliki. Kasnije sam se zaposlio u Švicarskoj, a sad sam u mirovini." Ali Ilija ne miruje: aktivan je u crkvenom odboru, prakantur je već tridesetak godina; pomaže sinovima napraviti kuće, svoju staru kuću neprestano dotjeruje. Radnička vrijedna krv ne da mu da se izležava. Poznaje tesarski zanat, a nije mu mrzak niti jedan posao. Pun je ideja i planova, više nego ih može ostvariti. Kad ga župnik zamoli za kakav posao - odmah se odazove, a često se i sam lati posla vidi li da je što potrebno uraditi. Svaki dan dolazi na svetu misu, a krunice "rekne" i po dvije na dan - on i žena mu Finka.

Na pitanje što bi poručili današnjoj omladini, govore: "Ne bojte se života i žrtve. Ne bojte se djece. Djeca su Božji dar. Mi se nismo bojali djece. Ona su jedino za što se isplati živjeti..."

Tekst i fotografija: Ilija ORKIĆ

HODOČAŠĆE SVETIŠTU MAJKE BOŽJE BISTRIČKE I POSJET KARMELU

Predstavili stoti broj HG na Radiju...

Prijatelji u razgovoru...

FOTO: Z. BOSANKIĆ

U srijedu, 14. ožujka 2001. godine, hodočastili su u Mariju Bistricu: fra Petar Matanović, gvardijan i vikar Provincije Bosne Srebrene, Juraj Novosel, glavni i odgovorni urednik Hrvatskoga Glasnika i Zvonko Bosankić, generalni tajnik Društva Hrvatski dom.

Prečasni msgr. g. Lovro Cindori, župnik i Upravitelj Svetišta, naš prijatelj, dočekao nas je i bilo je ugodno provesti jedno poslije podne u Mariji Bistrici - na naše zadovoljstvo i sigurno na radost domaćina. Razgledali smo najveće marijansko svetište svih Hrvata - u Mariji Bistrici, koja je smještena u pitomoj dolini Hrvatskoga zagorja, nadomak grada Zagreba.

Fra Petar Matanović slavio je svetu misu u Svetištu, zatim smo razgledali Svetište na otvorenom, te posjetili Samostan Karmelićanki, njihovu crkvu i razgovarali s prioricom, sestrom Marijom Gabrijelom od Otkupiteljeve Ljubavi.

Na Radiju Marija Bistrica fra Petar Matanović, ravnatelj Hrvatskoga Glasnika i Juraj Novosel, urednik predstavili su stoti broj Glasnika i govorili o Glasniku od njegovog osnutka, 1992. godine do danas.

Prijem srdačan, zahvalili smo se na gostoprimstvu, na duhovnoj i materijalnoj potpori. Naše prijateljstvo je trajno i služi nam svima na čast.

Pri povratku smo posjetili spomenik Matiji Gupcu, razgledali dvorac grofova Oršića, te krenuli put Zagreba.

J.N.

NESTALA OGRLICA VODENICA

Od nekadašnjih 11 potočara koje su mljele brašno za stanovnike nekoliko desetina sela, sada rade dvije, a na temeljima bivše Pasjače i Ravnjakuše podignut je motel "Lovac", sada "Orion"

Idete li od Tuzle prema Orašju ili Županji, proći ćete kroz mjesto Ormanica, četrdesetak kilometara od Tuzle. Prvo ćete proći kroz stotinjak metara dug tunel, a onda novo naselje Ormanica sa tri benzinske crpke, jednom pilanom, velikom "Sjemenarom", skladištem građevinskoga materijala, veleprodajom repromaterijala za ishranu stoke, jednom neobičnom okruglom tek izgrađenom zgradom ogromne površine i nekoliko pratećih objekata, za koje nitko ne zna kakva im je namjena. Uglavnom, sve je izgrađeno neposredno pred rat i u tijeku četverogodišnje vojne. Takoreći do jučer, ovo su bila plodna polja sela Donji i Gornji Hrgovi.

Prije nego ćete ući u tunel Ormanica, s desne strane, vaš pogled privući će elegantno izgrađen motel, most na rijeci Tinja, i izvorište čiste i pitke majevičke vode, zvano "Vrelo". A Vrelo nam je upravo cilj ovog zapisa, Vrela (tako narod kaže) posjećivali smo više puta, pisali o njima prije 50, 25, 30 godina, pa evo i sada. Zašto. Nitko ne zna kada se na Majevici, tik uz Ormanicu, ispod sela Gornji Hrgovi, uz samu rječicu Tinju, pojavio tako jak izvor pitke vode da se iz njega mogao napajati povelik gradić. Ovo nije tako čest primjer na i ispod Majevice, inače relativno bezvodne, ali plodne, planine.

Zna se samo, a tu su i brojni zapisi i narodno pamćenje, da su vispreni mještani okolnih sela od prije više od stotinu godina, jak izvor pitke vode "Vrela" iskoristili za podizanje vodenica potočara. Pošto se izvorište Vrelo strmo diže iznad Ormanice i rječice Tinje, u vrijeme Drugoga svjetskog rata, u nizu, ovdje je izgrađeno 11 vodenica potočara. Godine 1981. stari mlinar Ivo Marjanović, pamtio je imena svih 11 vodenica, postavljenih u nizu, jedna ispod druge, u vidu kaskada, tako da je isti mlaz vode pogonio 11 mlinskih kamena. One su se zvale: Vrelo, Jagina, Agina, Malica, Starica, Potok, Hrgovka, Kapetanuša, Zuberuša, Ravanjuša i Pasjača. Pošto je ovo kraj u kojem su okolo poredana hrvatska, srpska i muslimanska sela, vlasnici su isto tako bili pripadnici sva tri naroda. To se vidi i po krštenim imenima potočara koje su nekada bile izvor života, jer se samo u njima moglo samljeti zrno, pšenica, kukuruz, ječam zob. U nekim je bilo i po sedam (sedam dana), a u nekim i po 30 "redovnika". Zavisno koliko ih je sudjelovalo u izgradnji i održavanju vodenica. Vlasnici su sve među sobom usmeno regulirali, i sud im nije trebao.

Tijekom minulog rata, na početku, bila je sačuvana samo jedna vodenica, koja je više bila zaključana, nego što je radila za turiste i stanovnike. To je ona na samom izvorištu, Vrelo. Kada je zapucalo na sve četiri strane, nestalo struje, benzina, mlinova za finu meljavu, i onih kućnih, čekićara, mještani Hrgova i Vučkovaca, skočili su na noge i osposobili još jednu potočaru. Bilo je to i u duhu obrane i rata. Tako je i danas, opet su tu dvije vodenice, a kako rade treba doći i vidjeti. Ne mali broj žitelja ovog kraja donese da mu se pod pravim mlinskim kamenom samelje domaće kuruzno brašno, pšenica za pogaču, nešto treće.

Kada su Vrela bila napuštena od mlinara, koji su se smjenjivali, dnevno, mjesečno, ili možda češće, sam ambijent počeo se koristiti u prave turističke svrhe. Na temeljima dvije posljednje potočare, UPI Sarajevo, "Majevica" Srebrenik, izgradila je motel "Lovac", sa četrdesetak kreveta. Tu odmah podignut je mali kamp za prolaznike i izletnike. Projekt uređenja okoliša predviđao je podizanje brane na Tinji, i poribljavanje malog jezera. U međuvremenu neki privatni poduzetnici izgradili su vlastiti ribnjak i restoran.

Grupa seljaka HRGOVA ispred potočare "VRELO" 1976. godine

Tijekom minulog rata Motel "Lovac" bio je potpuno devastiran. Korišten je za smještaj vojske. Na sreću sada je prodat jednom poduzetniku iz sela Špionica, i već je doživio preporod. Oživio je. Promijenio je i ime. Zove se "Orion". A puno bi bilo bolje da je kršten kao "Vrelo". Ali, pomodarstvo je stiglo u Bosnu, i moderno je sve što nije naše i prirodno.

No, to ne znači da ovaj ambijent neće biti oživljen i posjećen Ovdje se grade brojne vikendice, izletišta, tu je gust i živ promet. Tu je čuvena "Arizona" kojoj smrti nikada neće biti. A i poduzetnici na Ormanici planiraju razvijati malu Arizonu. Bit će tu promet prehrambenih roba, benzina, drveta, repromaterijala, stočna i auto tržnica. A onda će biti iskorišten i prirodni ambijent u kojem je jak izvor pitke vode, motel, kamp, jezero, pruga, put.

Ovo što je upitno jeste nekada atraktivni asvaltni put Županja, Tuzla, Sarajevo. Sve govori da će ova nekadašnja magistrala, kako smo je uobičajili zvati, od Osijeka do mora, biti pretvorena u najobičniju seosku "džadu". Tko se sada vozi tim putem to je lako zaključiti. Rat je učinio svoje. Bespravna izgradnja je iskorištena do maksimuma. Nedozvoljeno blizu puta izgrađeni su stambeni i proizvodni objekti. Putem se kreću razna vozila, od tenkova međunarodnih snaga, do seoskih taljiga. Vozi se u koloni koja je veoma rizična. "Arizona" na to ima posebnog odraza. Agresivni vozači pogotovo. Ako se kada izgradi zagovarani put, priključak, Tuzla Orašje preko Majevice, ovaj put bit će napušten i zapušten. U Srebreniku, na primjer, to je najobičnija kasapska prometnica. Što će biti sa tolikim podignutim biznis objektima, nije teško odgonetnuti. Od Tuzle do Orašja imate sada četrdesetak benzinskih crpki. One će vjerojatno biti pretvorene u seoske piljare, jer se nijedno mjesto od Tuzle do Županje nije urbanistički razvijalo, i nema izgleda da bude uređen gradić.

Tekst i snimak: Mato BIKIĆ

JEZIČNI SAVJETI

PRISTALICA ILI PRISTAŠA

Jedni govornici hrvatskoga jezika govore *pristalica*, a drugi *pristaša*. Nadajmo se da se ne prepiru tko govori pravilnije.

Naime, obje su imenice dobre i podjednako stare, a označuju osobu koja pristaje uz koga ili uza što, razlikujući se, dakle, samo nastavkom odnosno rodom. U imenici *pristalica* nastavak je *-lica*, a rod muški ili ženski: može se reći, ovisno o spolu osobe na koju se ta imenica odnosi, ovaj *pristalica* i ova *pristalica* (kao i ovaj i ova *izdajica* odnosno ovaj i ova *lutalica, neznalica, propalica, svađalica, sveznalica, varalica*). U imenici *pristaša* nastavak je *-ša*, a rod muški: kaže se ovaj *pristaša* (kao i ovaj *grabiša, hvališa, izješa, platiša, radiša*).

Valja još reći da su obje imenice: i *pristalica i pristaša*, značenjski neutralne u svome semantičkom nizu, dakle u pravom su smislu usporedne tvorenice.

Najbolje je kada se usporedne tvorenice mogu značenjski razgraničiti, kao npr. *gonič* u stočarskoj terminologiji (*gonič stoke*) od gonitelj 'onaj koji goni', *spasitelj* u vjerskoj terminologiji od općejezičnog *spasilac* 'onaj koji spašava' odnosno spašava profesionalno na velikim plažama, *govornik* u lingvističkoj terminologiji odnosno *govornik* u retoričkoj terminologiji od općejezičnog *govoritelj* 'onaj koji govori'. Kako se to nije moglo učiniti s imenicama *pristalica i pristaša*, ova druga dobila je oznaku *običnije* (usp. S. Babić, "Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku. Nacrt za gramatiku", Zagreb, 1986. odnosno 1992., t. 588), što joj je otvorilo vrata u hrvatsko pravno nazivlje.

Zanimljivo je na kraju napomenuti da je imenica *pristalica* prije bila samo imenica ž. roda jer je postojao i lik *pristalac*, kako se može vidjeti u Šulekovu "Njemačko-hrvatskom rječniku" (Zagreb, 1860.) pod *Anhänger i Anhängerin* odnosno Nachtreter, dok je od imenice pristaša u Augusta Šenoe potvrđen ženski lik *pristašica (Najviše rasplamti ga anonimno pismo gdje se reklo da je Branka žestoka pristašica ženske emancipacije)*.

Dopustimo li imenici *pristašica* da postane naša jezična zbilja, dobili bismo i prikladan mocijski par: ovaj *pristaša* - ova pristašica.

Dr. Eugenija BARIĆ

ŽILIĆEVA "TUZLA OD IZBORA DO AGRESIJE"

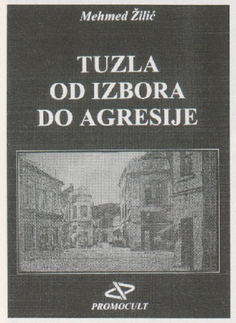

Piše:
Anto CIGELJEVIĆ

U Tuzli je, ovih dana, predstavljeno veoma značajno djelo iz pera mr. Mehmeda Žilića, "politologa koji se", kako je napisao prof. dr. Mirko Pejanović, jedan od njegovih recenzenata, "odlučio istraživati relevantne izvore u najbitnijim aspektima političkih priprema za obranu grada Tuzle u historijski odsudnom vremenu. To je vrijeme od prvih višepartijskih izbora, novembra mjeseca 1990. do juna 1992. godine. Ono u svojoj cjelini sadrži relevantna saznanja o specifičnostima političkih priprema za obranu Tuzle.

Tuzlanski model obrane ponudio je i teoriji i praksi historijsku afirmaciju ideje samoobrane. U temelju potvrđenog tuzlanskog modela obrane bila je JEDINSTVENA POLITIČKA VOLJA vladajuće strukture u općinskom, odnosno gradskom parlamentu (Skupština općine Tuzla). Istraživanja mr. Mehmeda Žilića rasvjetljava još jednu stranu tuzlanskog modela samoobrane. To je uspješna koordinacija od strane civilne vlasti u lokalnoj zajednici svih privrednih, proizvodnih i kadrovskih resursa grada Tuzle i njenog okruženja u funkciji obrane. Ovu činjenicu potvrđuju posebno rezultati namjenske proizvodnje i stupanj mobiliziranja građana za operativne jedinice oružanih snaga".

Ova knjiga je, inače, kaže autor Žilić, "Izmijenjeni, dopunjeni i prošireni magistarski rad pod naslovom "Političke pripreme obrane općine Tuzla 1990. - 1992. godine", koji sam obranio na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu prošle godine".

U to vrijeme g. Žilić je obnašao dužnost sekretara Sekretarijata obrane općine Tuzle. Saznajemo, stoga, "iz prve ruke" najvažnije činjenice, s obzirom da je, piše on, "došlo i do različitih političkih koncepcija u odnosu na odbrambene pripreme. Ključna razlika se svela na opredjeljenje za tzv. krnju Jugoslaviju ili za nezavisnu i suverenu Republiku Bosnu i Hercegovinu".

Osim njega, Savjet obrane općine Tuzla činili su: mr. Selim Bešlagić, predsjednik SO, dr. Sead Avdić, predsjednik IOSO, Enver Delibegović, zapovjednik Općinskog štaba Teritorijalne obrane, Šerif Salihović, zapovjednik Općinskog štaba Civilne zaštite, Mehmed Meša Bajrić, načelnik Službe javne bezbjednosti, Izudin Kešetović, sekretar Sekretarijata za privredu, Gradimir Kreitmayer, sekretar Sekretarijata za poslove prostornog uređenja i urbanizam i Vaso Šolaja, načelnik Uprave za rad mjesnih zajednica. Na sjednici Savjeta, održanoj 3. ožujka "2., na Žilićev izričit zahtjev (u svojstvu sekretara Sekretarijata za obranu Tuzle), došlo do očitovanja članova Savjeta o tome tko je za "krnju Jugoslaviju", a tko za samostalnu i neovisnu Republiku Bosnu i Hercegovinu. Od devet nazočnih članova, pet ih je glasovalo za samostalnu R BiH, a četvorica, od kojih tri Bošnjaka, za nastavak politike "krnje Jugoslavije".

"U ovom periodu (1990.-1992. godina) u političkom životu Tuzle, ali i u obrambenim pripremama, što je okosnica našeg rada, dolazi do vrlo jasnog fragmentiranja političke volje u dva suprotna smjera. Jedan dio političkih snaga (SDS prije svih) ulaže sve napore u jačanje JNA, koja je već tada, ustvari, preoblikovana u srpsku vojsku, kao takva izvršila agresiju na Republiku Hrvatsku, a preko Službe vojne bezbjednosti (KOS) metodama obavještajnog djelovanja i specijalnog rata pripremila teren i za agresiju na BiH.

Drugi dio političkih snaga (SDA, djelimično Stranka reformskih snaga Jugoslavije za BiH, MBO, HDZ i djelimično zajednička lista SK SDP, DSS, SSO-DS) ulažu napore da ojačaju općinske strukture vlasti, a time izvrše i adekvatne političke pripreme radi odvajanja BiH od snažnog veliko-srpskog utjecaja."

Ovo se posebice ogledalo kroz odbijanje mobiliziranja pričuvnog sastava JNA i TO. Tako je, 7. listopada '91., odbijena mobilizacija deset tisuća vojnih obveznika sa šireg tuzlanskog područja za potrebe Kninskog korpusa JNA za odlazak u rat u Hrvatsku! Kompletan bataljun pričuvnog sastava 92. motorizirane brigade Sedamnaestog korpusa tadašnje JNA odložio je oružje i došao pred zgradu SO Tuzla, demonstrativno odbijajući odlazak na bojišnicu u Hrvatsku. Glavni organizatori ovog odbijanja su bili političko vodstvo SDA i općinski sekretarijati obrane Kalesija, Živinice, Tuzla, Banovići, Lukavac, Gračanica, Srebrenik, Gradačac i Kladanj.

Nasuprot tomu, u svibnju'91., SK-SDP na čelu sa Aleksandrom Remetićem je, uz pomoć zapovjednika Općinskog štaba Teritorijalne obrane Envera Delibegovića, realizirao Naredbu zapovjednika Sedamnaestog korpusa bivše JNA, generala Jankovića, o predaji četiri stotine automatskih pušaka "Hekler Koch" i osamdeset tisuća metaka 9 mm, koji su odvezeni vozilima JNA u Beograd, iako je Bosna i Hercegovina bila njihovim vlasnikom.

A iz Srbije su u vojarnu "Husinska buna" došli specijalci od kojih su formirane trojke za likvidaciju predstavnika vlasti i čelnika političkih stranaka Tuzle!

Imajući to u vidu, Žilić opisuje "najznačajnije korake koje je legalne i legitimna, demokratski izabrana vlast u općini Tuzla preduzimala u cilju što organiziranijeg otpora agresiji čije genocidne razmjere i strahote niko od nas nije mogao ni u snu zamisliti da bi se mogle desiti". Objektivno je prikazao političke pripreme za obranu tuzlanske općine, organizaciju demokratske vlasti i obrambene pripreme na području cijele Općine, formiranje i djelovanje prve višestranačke vlasti, organizaciju civilnog i vojnog, odnosno obrambeno-zaštitnog mehanizma, koji će se '92. i oružano suprotstaviti daleko nadmoćnijem i tehnički opremljenijem agresoru.

Posebno je sagledao obrambene pripreme na području općine Tuzla od srpnja '91. do travnja '92., koje su bile utoliko intenzivnije budući da je **"u ratu u Hrvatskoj JNA, do kraja otkrivajući svoje četničko lice, napustila svoju dotadašnju "neutralnu" poziciju i prešla na srpsku stranu i otpočela rat protiv jedne republike koja nije pristala da prihvati rješenja koja negiraju njenu suverenost i nezavisnost".** U tome ozračju, on je analizirao: stanje ljudskog, materijalnog i borbenog potencijala Sedamnaestog (tuzlanskog) korpusa JNA, a prvenstveno, sastav njegovih postrojba, njihovo sudjelovanje u ratu u Republici Hrvatskoj, izmještaj na razne lokacije i raspored postrojba ovog korpusa pred rat; zonu odgovornosti Regionalnog štaba TO Tuzle, broj postrojba i njihovu organizacijsko-formacijsku strukturu, naoružanje u posjedu, nacionalnu strukturu rukovodnog i zapovjednog kadra. Prikazao je, naročito: ulogu civilne zaštite u Tuzli; rad civilnih struktura općinske izvršne vlasti, pogotovo rad Sekretarijata za obranu glede skrivanja vojne dokumentacije pred vojno-policijskim tijelima tadašnje JNA; rad Skupštine općine Tuzla, sagledavajući nacionalnu, socijalnu, obrazovnu i stranačku strukturu; inicijativa stranaka za uređenje BiH i druge političke inicijative, prijedloge i sugestije glede obrambenih priprema u Tuzli. **Tako je, recimo, kaže Žilić, "SK-SDP formirao grupe i sačinjavao spiskove uz popis građana za pristupanje novoj "genetskoj" političkoj partiji SK-Pokret za Jugoslaviju, koja se otvoreno zalagala za unitarističku Jugoslaviju bez republika i pokrajina u kojoj bi BiH zauvijek nestala kao država".** Tu su, onda: političke i obrambeno-sigurnosne implikacije referenduma za neovisnost i samostalnost BiH, održanog 29. veljače i 1. ožujka 1992.,; rad političkih stranaka pred agresiju (ponašanje HDZ-a, napuštanje Općinskog parlamenta od strane članova SDS-a, uloga SDA, angažman vladajuće općinske koalicije SRSJ za BiH i SK BiH-SDP), kao i uloga ostalih stranaka, pojedinaca i medija, te nevladinih organizacija u otporu agresiji na području općine Tuzla.

U završnim dijelovima ove publikacije, Žilić je sagledao mjere i postupke koji su za cilj imali pružanje oružanog otpora agresiji na BiH, i aktivnosti koje su planski i organizirano izvršile pripreme za oružano suprotstavljanje agresoru. Predmet njegovog zanimanja je i organizacija namjenske industrije, proizvodnja naoružanja i opreme u općini Tuzla, operativna priprema i izvođenje akcija za izuzimanje oružja iz magazina Teritorijalne obrane Kozlovac i rad pregovaračkog tima za izvlačenje tzv. JNA sa područja općine Tuzla, a prikazao je i pripreme za neoružano suprotstavljanje agresiji, uspostavi kompletnog komunikacijskog sustava, sanitetskog i drugog osiguranja potpore oružanom suprotstavljanju agresiji.

Posebnu je pozornost posvetio organizaciji i djelovanju pričuvnog i aktivnog sastava policije, formiranju manevarskih postrojba i ratnih postaja policije, i oružanoj pripremi i postavljanju postrojbi policije za izvršenje odluka Savjeta za obranu općine Tuzla.

Na kraju je iznio opće ocjene o političkim pripremama općine Tuzla, o načinu i uspjehu demokratske vlasti u Tuzli i politici obrambenih priprema državnih tijela, poduzeća i drugih pravnih osoba, kao i najširih slojeva stanovništva za suprotstavljanje agresiji na području naše općine od 1990. do 1992. godine.

Istaknuo je političke stranke koje su i mimo državnih tijela imale pozitivnu ili negativnu ulogu u političkim pripremama obrane ovih prostora.

Dakako, on je, prije svega, prodro u temeljne vojnostrategijske nakane agresora i osvijetlio političku pozadinu na kojoj je utemeljena ideja o velikoj Srbiji u kojoj je područje Tuzle trebalo zauzimati vrlo važno, ako ne i središnje mjesto.

Knjiga je, još, plod i Žilićeve teorijske analize odgovarajuće literature, 51 knjige, i više desetaka originalnih dokumenta, kako iz domaćih tako i iz stranih izvora, a posebno iz zaplijenjene agresorske dokumentacije, koja mu je bila dostupna. Ilustrirana je sa sedamnaest fotografija i preslikom devet dokumenata. Sadrži 192 stranice teksta većeg formata, a pojavila se u izdanju PROMOCULT-a d.o.o. iz Sarajeva, u dvije tisuće primjeraka.

STO GODINA KRISTIJANA KREKOVIĆA (VIII.) MICHELANGELO IZ TUZLE

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

Popili smo kavu bez koje, kao i svaki Bosanac, Kreković nije mogao zamisliti početak dana. Bila je jaka i gorka. Uz nju mi je ispričao svoj dugovječni život, gotovo cijelo dvadeseto stoljeće, i senzacionalno bogatu umjetničku karijeru... veoma burnu i kontraverznu prošlost.

Ispivši posljednji gutljaj kave, spustio je šalicu na stolić. Na dnu je ostao gust, židak talog.

- Bosanska kava je jedinstven ugođaj - okarakterizirao je okrijepljen.

- Još da je i bosanske rakije? - našalio sam se, glasno nasmijao. **- One iz Gradačca?**

Živnuo je, poskočio od sreće, lice mu se djetinje ozarilo, oči zasjale pri pomisli na to.

- Ona je pravi lijek - potvrdio je željno, kao da je maštao o njoj, a misli su mu odlutale negdje drugdje, najvjerojatnije k njoj, u neki od rodnih šljivika u njegovu rodnome gradačačkom kraju. Star čovjek, genijalan slikar, a duboko negdje još je bio dijete?

- I pravi grom! - dodao sam koliko je mnogo jaka. **- Zovemo je "Zmajem od Bosne".**

Tajac. Dug. Vrlo dug. Kao da smo se obojica, odjednom, ukočili na mjestu. Pa uzdah, Krekovićev, isuviše dramatičan, kao da su mu korijeni istrgnuti:

- A ja ovdje... daleko od toga... usamljen... tugujem kao osuđenik, kao sužanj u tamnici! - toliko je osjećao žal za rodnim krajem. Bez tog unutarnjeg zadovoljstva, srce mu se cijepalo, obuzeo ga je očaj, nije znao što da radi i neočekivano je počeo, bijesno i sjetno, nostalgično, sav čeznući za zavičajem, otkrivati, kao ispovjednu tajnu, sve ono što se u njemu vremenom nakupilo, nagomilalo, što ga cijelo vrijeme mučilo i zbog čega je bio trajno oštećen, uvrijeđen i razočaran. **- Društvo mi prave ove slike... ove uspomene iz prošlosti. Toliko vremena. Duge godine. Kako sam izdržao bez rodne grude?** - čudio se samome sebi ne znajući. **- Čitavog sam života na Križnom putu. Potucao se po svijetu, kroz neizvjesnost. Iz rodnog kraja preko Beča i Pariza, opet u Tuzlu, pa u Beograd, te u Zagreb... Nakon rata, ponovno u emigraciju... diljem zapadne Europe, preko Atlantika, u Ameriku... jednu, pa drugu... onda ovdje ... da bih dobio šansu za život i slikanje -** napravio je rezime svog života osjećajući se kao da je popio otrov. **- Sa Zinom i ovom bosanskom džezvom. Toliko toga smo proživjeli zajedno! Kroz što smo sve prošli! One su mi sve u životu. Bez djece, koga imam osim njih?! I koga one imaju osim mene? Prošle su sa mnom sav taj put. Tisuće, tisuće i tisuće kilometara. Prošle su sve što i ja... bojišnica samo bojišnica... i kafkijansku möru...**

Ozlojeđeno se osvrnuo na svoju prošlost, na sve ružno i teško kroza što je prošao u svome dotadašnjem životu, odmotao film unatrag... do kraja... intimni film na platnu svoje duše. I nanovo proživio, u mislima, sve svoje nevolje od Koprivne do Palme... od početka do kraja. Križni put... golgotu bez svršetka. Sjećanje je jednostavno

Crtež studija bosanskog seljaka od Živinica kod Tuzle, nastao 1960. u Palmi de Mallorci

navrlo, sve su mu uspomene oživjele, razlistale se... Izvirući iz njega kao voda, na vidjelo je izašao čitav njegov životopis... storija opsežna i slavna, ali mukotrpna da mukotrpnija biti ne može. Izobličile su ga muke, već od same pomisli na to koliko je samo...

- Da se ne bih udavio u mraku svoje sudbine, grčevito sam se hvatao za moju Zinu i za ovu bosansku džezvu, kao za spas. Jedino su me njih dvije održavale na površini, poput čamca u olujnoj noći... usred bure. Najteže mi je padalo to što je Zina ispaštala zbog mene... boljela me više njezina nego vlastita patnja - imao je obzira, imao je srca. **- Zina je ipak žensko, krhka, nježna, osjećajna... prava Parižanka! A seljakali smo se iz grada u grad, iz države u državu, s kontinenta na kontinent...**

Bila je to beskonačna i mučna priča, čista... Ponovio ju je toliko mnogo puta, da je njegova tuga presušila. Nitko ga nije mogao utješiti. Iza toga su ostali ožiljci. Ne vide se, ali duboko su u njemu, živi. Peku. uspomene su to koje trajno bole.

Svašta je pretrpio, ne svojom krivnjom, i ja sam ga razumio, svakim trenutkom sve više. Zbog njega sam osjećao užas i tugu, boljelo me da ga saslušam, ali, isto tako, svatko ima svoju golgotu kroz koju mora proći i puno stvari u životu ostavi traga, volio to ti ili ne. Zato neka slika, radi, neka pokuša ne misliti na to, neka zauvijek zaboravi sve što je ružno, mora se ići naprijed. Pogledao sam njegov život s vedrije strane.

- Gospodine Krekoviću, Vi ste kao stablo; korijen Vam je duboko u rodnom kraju, a grane se šire na sve strane i izdižu u nebo - usporedio sam ga, oslikao, hrabrio: **- Što biste Vi, ustvari, još mogli poželjeti?** - nisam znao, izgubljen u njegovim uspjesima. **- Biti pametan, nadaren, to je najveće blago i najbolje oružje u životu, pokazalo se i u Vašem slučaju. Školovali ste se europski. Dobro, nije Vam uvijek bilo lako, pokatkad ste i padali, tako da kažem, ali tko to nije, a Vi ste se ipak brzo i sigurno uspinjali, Vaša karijera je cvjetala, basnoslovno ste zarađivali... Većinu života proveli ste u Francuskoj i Španjolskoj, Peruu, gdje ste upoznali divne ljude, kulturu, jezik. Atelijere ste imali u Beču, Parizu, Beogradu, Zagrebu, Limi... Ovdje u Palmi de Mallorci je i Vaš muzej. Kao i onaj u Cuzcu. Izlagali ste u Beču, Parizu, Limi, Washingtonu, Philadelphiji, New Yorku, Barceloni, Madridu, Londonu, Stockholmu... Vaša se djela, Vaša se velika platna nalaze u mnogim nacionalnim galerijama i muzejima diljem SAD-a, u privatnim kolekcijama i javnim zbirkama u Europi. Za Vama je komzmoplitska, odveć spektakularna karijera koju određuje Vaš jedinstven talent, carte blanche (neograničena punomoć) za francusko, a onda i međunarodno visoko društvo... Radili ste za engleski i švedski dvor, dodijeljena su vam odličja i povelje... Traže Vas i prikazuju svuda.**

- Osim u vlastitoj zemlji - uzdahnuo je ozlojeđeno, s modricom u duši. Kao da je to uzelo dio njega, dio koji nikada ne može povratiti, ničim nadoknaditi.

Njegova se vlastita zemlja nije prema njemu odnosila kao prema sinu, nije mu bila majka, čak ni maćeha. Za nju on kao i da ne postoji. Odbacila ga je grubo. I to ga izjedalo iznutra, bilo njegova unutarnja bol, koja najviše boli. Poput otvorene rane. Samo što ne krvari. Shvatio je: Ako postoji išta gore od smrti, onda je to život bez domovine. Sve drugo, pa i svjetska slava, beznačajni su.

- Neka im to služi u čast, ako je kojim slučajem uopće i imaju! - minimizirao sam značaj toga što su ga zanemarivali naši vlastodršci, kako bih kolikotoliko ublažio njegovu patnju. **- Zar takav nije život i mnogih drugih velikih umjetnika; neprestana neizvjesnost, novac koji nemaš, luksuz koji te mami, kritičarev pogled koji te stalno i strogo motri, a onda prokletstvo talenta, zavist, ljubomora, onemogućavanje i prešućivanje, nastojanje da vas se spusti na niže od najnižega. oduvijek i zauvijek?** - znao je, ali mu to nije bila utjeha. **- A Vaša se djela, gospodine Krekoviću, nalaze i kod uglednih Tuzlaka i Zagrepčana...**

Tek sam ga time uspio oraspoložiti. Lijepo mu je bilo čuti da ga se naši ljudi još sjećaju, da posjeduju njegove slike, da čuvaju...

"Naravno. To mi je najdraže - raspričao se vedro, gotovo trijumfalno. **- Sjećam se: Baranovi, Milan i Marija, moji susjedi i prijatelji iz momačkih dana, vjenčavaju se! Pitam ih: Što biste najviše voljeli da vam darujem za vjenčanje? A oni, bez razmišljanja: "Tvoju sliku, što ima vrednije, Kristijane?!" "Bilo je to '24. u Tuzli. Darovao sam im 'Gornju Austriju' (Iako nastala prije gotovo osamdeset godina, Krekovićeva 'Gornja Austrija' je dobro očuvana i danas je vlasništvo Tuzlaka Muhameda Zagorčića)... nešto što im, kazali su mi ushićeno, nitko drugi nije darovao. Nisu mogli biti sretniji"...**

(Nastavit će se)

U POVODU JUBILEJA 55 GODINA POSTOJANJA I RADA GKUD "BOSNA" TUZLA

(Nastavak iz prošlog broja)

U ovom Društvu svoje prve solističke korake pravili su i solisti narodne muzike Nedžad Salković, Zekerijah Đezić, Muhamed Mujkanović, Zekija Suman, Safet Dedajić, Ibril Bibić (rahmetli), Lejla Mešalić i mnogi drugi.

Od vremena osnivanja Društva u funkciji predsjednika su bili: Muhamed Azabagić, Sergej Elaković, Muhamed Gogić, Mustafa Tinjić, Miralem Mandžić, Salih Žilić, Esad Horozić, Asim Dževdetbegović, Miladin Simikić, Sabit Pirić, Muradif Džambić, Franjo Peštić, Predrag Jovanović, Nedžad Pašić, Jovan Ivanović, Pašaga Durić, Milan Jeftić, Zvonko Gusković, Nebojša Bačinski, Aid Silahić, Nikola Slavuljica, Franjo Kovačević, Sreto Lazarević, Vukola Žugić, Miralem Šehović, Redžep Ismailovski. Dugogodišnji sekretar Društva i danas je aktivna Gordana Perić - Roki.

Društvo je aktivno radilo i tijekom rata u BiH. U najtežoj 1993. ratnoj godini zbog još jače identifikacije sa otporom agresiji i stvaranju što veće kohezije, Društvo mijenja ime u GKUD "Bosna" pod kojim i danas radi, kao pravni i svaki drugi sljedbenik RKUD "Mitar Trifunović - Učo".

Značaj RKUD "Učo" - GKUD "Bosna"

Govoriti o značaju i doprinosu nekog amaterskog KUD ukupnoj kulturnoj tradiciji i kulturnom miljeu

Plesni par "Bosne" na koncertu 1999. godine

jedne sredine znači govoriti dijelom o kulturnom amaterizmu uopće na našim prostorima. Svaki KU amaterski kolektiv doprinosi, više ili manje, značajno ili minorno općoj kulturnoj slici jedne sredine. Koliko kvalitetno, ovisi prije svega o koncepciji rada društva, njegovoj kvaliteti, programu rada i, na žalost, u ovim vremenima, isključivo o entuzijazmu onih koji se brinu o uvjetima rada društva pa i entuzijazmu samih članova društva.

Osnovni motiv okupljanja i rada amatera u KUD je druženje, prijateljstvo, putovanje, nastupi, upoznavanje novih prijatelja i prostora.

Ako se steknu potrebni uvjeti i osiguraju mogućnosti da se ti motivi iskoriste i usmjere u pozitivnom pravcu onda je očekivati od takvog amaterskog kolektiva da ostvari, pored ostalog vrlo važan cilj u svojoj funkciji, a to je zaštita, čuvanje, razvijanje, njegovanje i prezentiranje kulturnih tradicija i vrijednosti jedne sredine posebno u oblasti folkloristike i muzikologije, ali i u drugim oblastima. Time i na taj način, kao amaterski kolektivi, ne bavi se niti jedna kulturna institucija.

Upravo u RKUD "Mitar Trifunović - Učo" danas GKUD "Bosna", od samoga formiranja, stekli su se potrebni uvjeti i mogućnosti da se ta energija mladih i motivi njihovih godina usmjere u pozitivnom pravcu. Tomu je doprinijela i činjenica da su se oko Društva uvijek okupljali oni koji su koncipirano i sadržajno usmjeravali Društvo na najbolji način i uspijevali u svojim namjerama, odupirući se problemima koji su manje više prisutni u svakom amaterskom kolektivu. To su bili pravi entuzijasti, oni kojima je ovo Društvo ne na srcu, nego u srcu.

"Učo" je zbog toga ubrzo poslije osnivanja postao nosilac kulturno amaterske aktivnosti na području Tuzle i tuzlanske regije te jedno od vodećih društava u BiH.

Programski "Učo" je uvijek težio visokoj kvaliteti i originalnosti bez obzira o kojoj vrsti kulturno umjetničke aktivnosti je riječ. Posebno to treba reći za oblast folklora, zborne i narodne glazbe.

Sve koreografije koje amateri ovog Društva igraju, postavili su zvanični koreografi koji su svoju stručnost dokazali i van granica bivše i sadašnje države, a ne priučeni i diletanti. Narodne nošnje kojima društvo raspolaže su originalni radovi od kojih su neke i muzejske vrijednosti.

U oblasti narodne glazbe i pjesme u Društvu se tradicionalno njeguje bosanska sevdalinka bez primjesa šunda i devijantnih pojava u glazbi.

Također, amateri ovoga Društva tradicionalno njeguju, čuvaju i uče folklor i glazbu svih naroda na našim prostorima, rukovodeći se jedinim mjerilom, stupnjem kvalitete. Ni u najkritičnijim vremenima nije se podlijegalo nekim pritiscima i dnevno političkim zahtjevima i interesima.

To je pored ostaloga i odraz tradicionalno multietničkog sastava članova Društva koje čine predstavnici svih naroda koji žive u Tuzli, što čini posebnu vrijednost.

"Učo", a danas "Bosna" su uvijek svrstavani, kako među najkvalitetnija, tako i među najmasovnija društva. Neposredno pred rat "Učo" je imao 700 članova, a danas "Bosna" ima oko 400 članova.

Upravo zbog svog multinacionalnog sastava i programa koji održava kulturno stvaralaštvo svih naroda sa ovih prostora, amateri "Bosne" su rado viđeni na scenama širom svijeta. Od Rusije do Amerike i Kanade, od Belgije preko Francuske do Alžira i Egipta. Na svim tim prostorima, gdje su gostovali nakon njihovih nastupa, kod publike je raslo interesiranje za grad i državu iz koje su, zvaničnici i publika željeli su doznati više i da još bolje se upoznati sa amaterima i kulturom koju predstavljaju. Godinama ovo Društvo i njegovi članovi predstavljaju ambasadore svoje zemlje u svijetu. To su potvrdili bezbroj puta kako svojim programima i neposrednim kontaktima s običnim građanima, tako i sa zvaničnicima gradova i zemalja u kojima su gostovali i uvijek ostavljali izvanredan dojam i želju za ponovnim viđenjem.

Na ovom mjestu, govoreći o značaju i doprinosu GKUD "Bosna" razvoju kulturno umjetničkog amaterizma i stvaralaštva te prijateljstva i boljega razumijevanja među mladima i ljudima uopće, važno je istaći da je ovo Društvo uvijek otvoreno za suradnju, kontakte i dogovore, posebno sa sebi srodnim organizacijama.

Nažalost, mnoge od tako uspostavljenih veza su tijekom nesretnoga rata na ovim prostorima pokidane kako na prostorima bivše države, tako i u inozemstvu.

Nakon obnavljanja aktivnosti nacionalnih kulturnih društava prije rata, ovo Društvo je prvo

Bosnin "folklorni ansambl u defileu na manifestaciji "Dani Sv. Petra i Pavla" 1988. godine

zvanično ponudilo suradnju svim tim društvima u našem gradu. Ta suradnja je i danas evidentna i višestrano korisna kako sa BZK "Preporod" tako i sa HKD "Napredak". Uvjereni smo da će se ova suradnja u višestranom interesu nastaviti i u buduće. Uspostavljen je kontakt i realizirani obostrani posjeti sa KUD "Čigra" iz Novoga Sada, a već to se čini i sa ranijim znancima KUD "France Prešern" iz Celja.

Na taj način Društvo daje svoj doprinos reintegraciji na ovim prostorima, razbijajući stvorene predrasude, animozitete i stvarajući klimu boljega razumijevanja. To na najbolji način, veoma efikasno može uraditi KUD nekada efikasnije i od samih političara.

Na kraju, svoj doprinos "Bosna" daje, kako edukaciji mladih u sferi kulturne tradicije tako i u pojedinim segmentima (folklor, glazba, ples, gluma, pjesma) elementima stvaralačke kulture i estetike, ali istovremeno nastoji mlade Tuzle "povući" sa ulice i korisnim druženjem i pozitivnim utjecajima spriječiti svakodnevna negativna dešavanja.

Naravno, sve bi to bilo još efikasnije i efektnije da postoji adekvatna pomoć nadležnih institucija vlasti i adekvatna briga za mlade i vlastitu kulturu. Nadamo se da će i kulturni amaterizam, kao jedan od glavnih nositelja zaštite, razvoja, edukacije i prezentacije kulturne tradicije naših prostora, dočekati i bolje dane. To je zaslužio.

Na kraju, ovaj tekst je napisan u povodu 55 godina postojanja i rada GKUD "Bosna" Tuzla. Godine pune zrelosti i za čovjeka, a pogotovo za jedan kulturno-amaterski kolektiv. Te godine su relativno brzo, baš prohujale. Mnogi od nas bi željeli da su išle sporije i da lijepe stvari dulje traju.

Nikola SLAVULJICA

Dobojlije će izgraditi novu crkvu

Sunčan i topao dan, te doista poseban i veliki povod - prva sveta misa u Doboju nakon početka rata, uveliko su doprinijeli okupljanju preko 300 vjernika, 11. ožujka ove godine, pred obnovljenom župnom kućom, na mjestu porušene crkve Presvetoga Srca Isusovog.

Pristigli su vjernici iz Doboja, iz svih župa Usorskog dekanata, ali i iz Posavine. Broj nazočnih bio bi i veći, da u narodu ipak u nekoj mjeri nije prisutan i strah, jer, iako je od završetka rata proteklo već dosta vremena, ratne strahote još nisu zaboravljene.

Svetu misu predvodio je pomoćni biskup vrhbosanski monsinjor dr. Pero Sudar, uz koncelebraciju nekoliko svećenika iz Sarajeva, Posavine i Usorskog dekanata.

Okupljeni vjernici bili su ganuti dirljivom propovijedi monsinjora Sudara, koji je govorio o novim počecima, o praštanju, koje ne znači i zaborav.

Na mjestu porušene crkve Presvetoga Srca Isusova, pred obnovljenom župnom kućom, okupilo se preko 300 vjernika

Napomenut ćemo, Doboj je prije rata imao oko 3.500 vjernika koji su protjerani, i nalaze se na gotovo svim kontinentima. Završetkom rata, malobrojni su se vratili i pridružili rijetkim pojedincima koji su uspjeli ostati i opstati u Doboju za vrijeme rata.

Danas, u samom Doboju živi oko 200 vjernika, u selu Makljenovac u Federaciji BiH živi oko 190, dok u Gračanici koja, također, pripada župi Doboj na evidenciji ima oko 120 vjernika. U posljednje vrijeme broj povratnika u Doboj se povećava, tako da župa Doboj danas ima oko 700 vjernika.

Zahvaljujući vrlo aktivnom građevinskom odboru ali i novom župniku, 14. župniku dobojskom dr. Peri Brkiću, koji je zamijenio preminuloga velečasnog Josipa Kudića, dovršena je obnova župne kuće, koja je useljena, i u kojoj se, počev od 11. ožujka svakodnevno služe svete mise, kako kroz tjedan, tako i nedjeljom i blagdanima. Užurbano se radi na izgradnji porušene crkve Presvetoga Srca Isusova, koja je sagrađena 1910. godine, važila za simbol vjerskog života dobojskih katolika.

Radi se na prikupljanju donacija i potrebne dokumentacije.

Domaćin misnoga slavlja, župnik dobojski dr. Pero Brkić, pozdravio je sve, počev od svećenika, vjernika, ljudi drugih nacionalnosti, Muslimana, Srba i Židova, koji su došli uveličati ovaj događaj, policije Republike Srpske koja je vodila računa da sve protekne u najboljem redu i bez incidenata, do predstavnika političkih stranaka iz Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Posebne pozdrave uputio je gospodinu Krešimiru Zubaku, predsjedniku Građevinskog odbora za gradnju crkve u Doboju, inače, ministru za ljudska prava i izbjeglice u Vijeću ministara BiH.

Župnik Brkić pozvao je vjernike da se iz sve snage zalažu za obnovu porušene crkve u Doboju, koja će pomoći da grad Doboj nakon devet godina podigne svoju glavu, te istakao da je ova crkva bila simbol grada, orijentir i kulturni spomenik. Naglasio je vjernicima dobojske župe da ih tri "P" moraju pratiti u daljnjem životu, a to su praštanje, pomirenje i povjerenje. Jer, kroz to slijedimo našeg učitelja Isusa Krista.

Zahvalio je onim malobrojnim vjernicima, koji su za vrijeme rata ostali u Doboju, i koji su krišom držali odškrinuta vrata, zapaljenu svijeću i u molitvi se nadali skorom kraju rata i povratku onih koji su morali otići.

Pozvao je sve Dobojlije na povratak u njihove domove, da se vrate svi oni kojima

Svetu misu predvodio je pomoćni biskup vrhbosanski monsinjor dr. Pero Sudar

su domovi obnovljeni, jer, njihov će povratak biti podstrek i potpora onima koji se još nisu vratili, i koji se još dvoume vratiti se ili ne. To se odnosi i na sam grad Doboj, ali i mjesta Prisade, Putnikovo Brdo, Čaire, Krčevine, Miljkovac, Makljenovac... sva ona mjesta gdje su obitavali Hrvati.

Našalio se župnik Brkić, zahvalio i onima koji su na početku rata rušili, zahvalio što nisu i župnu kuću u potpunosti srušili, tako da ju je bilo lakše obnoviti. A što je crkva srušena, to im je oprošteno. Za nadati se da će sav trud oko obnove, a prije svega, oko povratka Dobojlija pomoći u demokratizaciji ovog grada i društva.

Magdalena MARTINOVIĆ

NAŠI U SVIJETU: DEJAN IVANOVIĆ

Gitarist i prof. gitare

Dejan Ivanović, rođ. 18. 06. 1976. godine u Tuzli, nekadašnji učenik osnovne i srednje muzičke škole, odsjek gitara u klasi prof. Predraga Stankovića, a kasnije i student Muzičke akademije u Zagrebu u klasi prof. Darka Petrinjaka, a sada na usavršavanju u Lisabonu, izuzetno uspješno prezentira naš narod i našu zemlju svijetu.

Čestitke i nagrada Dejanu Petrinjaku

Tako je nakon osvajanja prve i specijalne nagrade na jednom od najjačih Međunarodnih natjecanja gitarista S. A. R. "La Infanta Dona Cristina" 1998. god. u Madridu, na Internacionalnom natjecanju gitarista "ANDRES SEGOVIA" - La Herradura - Granada u Španjolskoj 1999. godine osvojio drugu nagradu i prvu specijalnu nagradu. Na Međunarodnom natjecanju gitarista "Printemps de la guitare" - Charleroi u Belgiji prošle godine osvojio je treću nagradu. I najnovije Dejan je ovu 2001. godinu počeo izuzetno uspješno. On je na Međunarodnom natjecanju gitarista "ANDRES SEGOVIA" - La Herradura - Granada u Španjolskoj koji je održano od 02. 01. - 06. 01. 2001. godine u izuzetno jakoj konkurenciji mnogih zemalja iz čitavog svijeta uvjerljivo osvoji prvo mjesto.

U slobodnom dijelu programa Dejan je izveo kompoziciju "SUITE VALENCIANA" od Vicente Asencia, dok je u obvezatnom dijelu programa izveo kompoziciju "SONATA GIOCOSA" od Joaquin Rodriga.

Tijekom natjecanja Dejan je izvodio još kompozicije od J. S. Bacha, Antonia Josea, Zoccatellia. Španjolske novine su objavile rezultate sa ovog natjecanja sa izuzetnim kritikama o Dejanovom muziciranju, a novine "IDEAL" iz Granade su na prve tri stranice lista objavile Dejanove slike i opširne komentare sa simpatijama i komplimentima za tehniku i umjetnički dojam izvođenja navedenih kompozicija. Pored natjecanja. Dejan je tijekom 1999. i 2000. godine izveo solističke koncerte u Italiji, Njemačkoj, Nizozemskoj, Belgiji, Engleskoj, Irskoj, Portugalu i USA.

Nije Dejan zaboravio ni svoju zemlju BiH.

Tako je 09. 03. 2000. godine u sklopu Sarajevske zime izveo solistički koncert u Sarajevu koji je publika ovacijama pozdravila. Interesantno je reći da je na ovom koncertu nazočan bio i Ambasador Portugala u Sarajevu, koji je poslije koncerta u svom domu priredio večeru i ugostio mladog umjetnika. Ovakav rad jednog mladog čovjeka - umjetnika, naš grad, Kanton i država svakako trebaju podržati i publicirati. Sva dokumentacija nalazi se kod Dejanovih roditelja u Tuzli. Dejan bi vrlo rado došao i u svoj grad Tuzlu da izvede Koncert ukoliko bi netko bio zainteresiran za organiziranje Koncerta. Za dolazak u Tuzlu veliki problem su troškovi puta iz Lisabona koji iznose oko 1000 DM.

Roditelj: Dragutin IVANOVIĆ

Obnovljaju se razrušene kuće

Žarko Pranjić, Mijo Krajina i Anto Jeleč iz usorskog sela Makljenovac, zasigurno će do kraja života zadržati u sjećanju 1. travanj 2001. godine. Vjerojatno su se i oni sami pitali je li to zbilja, ili je riječ samo o gruboj prvotravanjskoj šali, kad su doznali da će upravo njihove obitelji dobiti građevni materijal za obnovu porušenih kuća.

Obiteljske kuće Pranjića, Krajine i Jeleča u proteklom su ratu sravnjene s zemljom. Iako su cijelo vrijeme rat proveli na usorskom području i željno iščekivali obnovu, zaobišli

Okupljenim se, između ostalih, obratio i gospodin Mijat Tuka, zamjenik ministra pri Federalnom ministarstvu soc. politike i raseljenih osoba

su ih svi donatori. Naime, većina stranih donatora obnavljala je uvijek kuće s manjim stupnjem oštećenja, dok za one sravnjene sa zemljom nije bilo interesanata. Obitelj navedenih stanovale su kod rodbine i poznanika u neposrednoj blizini ruševina, iščekujući bilo kakvu pomoć, koja nikako nije pristizala. U istoj situaciji i dan danas je još oko dvadesetak obitelji u Makljenovcu. Veliki broj Makljenovčana, stanovnika Prisada, Doboja, ali i drugih mjesta, predvođenih novim dobojskim župnikom dr. Perom Brkićem, okupio se u Makljenovcu, kako bi dočekao konvoj s materijalom, koji se, između ostalog sastojao od 14.000 komada blok cigle, 2.700 komada pregradne cigle, 6.000 komada crijepa, 36 tona kreča i cementa, 20 kubika građe, krovne konstrukcije, lamperije...

Toplim aplauzom i skromnom zakuskom Makljenovčani su dočekali uzvanike i dužnosnike, među kojima posebice izdvajamo Dobojliju Krešimira Zubaka, ministra za ljudska prava i izbjeglice u Vijeću ministara BiH, potom gospodu Salku Bebu, pomoćnika ministra u Federalnom ministarstvu soc. politike i raseljenih osoba, Mijata Tuku, zamjenika ministra, Fehima Bekama, tajnika ministarstva i druge dužnosnike, mahom iz reda Nove hrvatske inicijative.

Kako nam je rekao gospodin Salko Beba, ovo je već 34. konvoj u ovoj godini od strane Federalnog ministarstva, upućen povratnicima, bez obzira na njihovu nacionalnu, vjersku ili stranačku pripadnost.

Dan prije građevnim materijalom obradovani su Hrvati iz Travnika, 1. travnja tri obitelji iz Makljenovca, a sutra će obradovati i druge povratnike. Jer, naglasio je gospodin Beba, ovo je tek početak. Prigodnim riječima Makljenovčanima se obratio i gospodin Tuka, zahvalio na dobrodošlici i izrazio nadu u što bolju daljnju suradnju.

U ime Mjesne zajednice Makljenovac gostima se obratio Drago Pranjić, koji je naglasio kako se nada da će se i za preostalih dvadeset kuća sravnjenih sa zemljom uskoro naći donator, te stvoriti mogućnost povratka svih onih koji su zbog ratnih djelovanja morali napustiti Makljenovac.

Zahvalio je dužnosnicima iz Federalnog ministarstva za socijalnu politiku i raseljene osobe na velikoj pomoći i trudu koji su uložili.

U ime trojice najsretnijih Makljenovčana toga dana, ali i Usorana,

Povratnici iz Makljenovca (s desna na lijevo) Žarko Pranjić, Anto Jeleč i Mijat Krajina i sami još ne mogu vjerovati da će nakon toliko godina dobiti vrijednu donaciju

nazočnim se vidno uzbuđen obratio Mijo Krajina, i skromnim riječima od srca zahvalio na donaciji koju su dobili on i njegovi sumještani.

Krešimir Zubak, ministar za ljudska prava i izbjeglice u Vijeću ministara BiH izjavio je da bi ova donacija prije svega značila ispravljanje nepravde za vlasnike osamnaest obiteljskih kuća, za koje je pomoć iz Federalnog ministarstva ranije već upućena preko općine Usora, ali je usmjerena na drugu stranu.

Ova vrijedna donacija probudila je nadu i onim manje sretnim Makljenovčanima da će se i njima uskoro obnoviti njihovi obiteljski domovi, te i mještanima sela koja su prije rata bila naseljena Hrvatima, u Prisadama, Putnikovom Brdu, Čairama, ali i samom Doboju, te poslije rata pripala Republici Srpskoj.

Magdalena MARTINOVIĆ

IZ ŽIVOTA POZNATIH

VERONIKA S RUPCEM

Slavni austr. slikar **Oskar Kokoschka,** za kojeg je poznati britanski povjesničar umjetnosti rekao kako "njegovi krajolici pripadaju najboljim ostvarenjima našega vremena i kako je on svoje ruke ovio oko ljepote svijeta od koje zastaje dah", obolio je u prvim godinama života od neke teške i zagonetne bolesti.

Svi mogući lijekovi što su mu ih davali liječnici nisu mogli sniziti visoku temperaturu, niti izliječiti upalu grla i očiju. Zabrinuta majka poslala je po vjeroučitelja. Čim je stigao, ovaj je dječaku stavio oko lica sliku Veronike s rupcem kojim je obrisala znoj s Isusovog lica.

Sjeo je kraj njegove postelje i stao moliti. Ujutro se dogodilo čudo. Dječak je ozdravio.

Dugo vremena poslije toga, sad već kao poznati slikar, naslikao je Kokoschka "Veroniku s rupcem". Bila mu je to najdraža od svih slika koje je tijekom života naslikao.

DIPLOMATSKA ĆASKANJA

Prvi njemački kancelar nakon Drugog svjetskog rata (kancelar tadašnje SR Njemačke) **Konrad Adenauer** (1876.-1976.) hrabro se nosio s teškim naslijeđem Hitlerove.

Njemačke i svim je silama i sredstvima nastojao podići i obnoviti potpuno porušenu i spaljenu zemlju. Jednom zgodom, za vrijeme Božićnih blagdana priredio je domjenak za sve veleposlanike. U jednom trenutku našao se kraj njega i ruski veleposlanik koji je čestim upadicama na račun socijalizma i kapitalizma nastojao omalovažavati njemačkog kancelara. Adenauer se nije dao!

- Gospodine sve što je na svijetu, za nas vjernike je Božje djelo. Svaka čast vašem socijalizmu, ali i naš kapitalizam postoji, to i sami vidite. E, sad, koji je sistem bolji zna sam dragi Bog. Ali i on je pogriješio! Ima nešto što nije dobro uradio! Postavio je granice svemu i svim stvarima, samo ne ljudskoj gluposti! Nadam se da me razumijete. Rus se udalji pognute glave.

OSOBNOST PRIJE SVEGA

Diskretni krojevi, fine tkanine i dobro odabrani detalji - proljetni prijedlozi za poklonice sofisticiranog stila odijevanja

Vrtoglava minica

Ovu vrtoglavu minicu krasi veliki izrez sa paspulom. Jakna je pomalo sportska, s džepovima u visini grudi i preklopom na kopčanje, a dužinom prekriva bokove.

Poslovna jednostavnost

Vrlo privlačan kostim za poslovne žene koje na prvo mjesto stavljaju jednostavnost. Prugice na tkanini daju dodatnu zanimljivost ovoj kombinaciji. Jakna se može nositi s topom ili bez njega.

Moda

PRIONSKE BOLESTI U LJUDI

Prion su bjelančevine kojima se možemo zaraziti ako jedemo životinje oboljele od goveđe spongioforne encefalopatije (GSE). Osim najpoznatije strašne pošasti, Creutzfeldt-Jakobove bolesti, ljudske inačice tzv. kravljeg ludila, prioni mogu uzrokovati još neka za ljude smrtonosna stanja.

Creutzfeldt-Jakobova bolest: počinje depresijom i problemima pamćenja, a za četiri do šest mjeseci uznapreduje do potpune dementnosti, nekontroliranog trzanja mišića. Završava smrću.

Gerstmann-Straussler-Scheinkerov sindrom: oštećuje dijelove mozga zadužene za motoriku, otežavajući hodanje, govorenje pa i gutanje. Dementnost dolazi kasnije, a osoba umire u roku od dvije do šest godina.

Progresivna nesanica: uzrokuje napade panike, fobije, halucinacije te naposljetku dementnost. Pacijenti najdulje požive 18 mjeseci.

Kuru i varijante CJD-a: počinju napadima tjeskobe koji prerastaju u drhtanje, gubi se moć koordinacije. Smrt nastupa nakon 16 mjeseci.

NEWSWEEK

KOLIKO SU UISTINU BEZOPASNE POJEDINE VRSTE MESA?

Janjetina i kozletina

Ovce i koze obolijevaju od oblika spongioformne encefalopatije sličnog onom od kojeg obolijevaju krave, no nije dokazano da bolest prenose izravno na čovjeka.

Svinjetina

Do sada nije utvrđen ni jedan slučaj oboljenja među svinjama. Znanstvenici tvrde da svinjama opasnost od ove bolesti prijeti jedino izravnim ubrizgavanjem mutiranog priona u mozak. No postoji i drugo mišljenje: neki znanstvenici ističu da je razdoblje inkubacije znatno duže od života svinja u uzgajalištima te zapravo nema dovoljno vremena da bi se bolest očitovala u svinja.

Perad

Za piletinu, puretinu, pačje meso i meso druge peradi koja se hrani prirodnom hranom, vjeruje se da je bezopasno. Ipak, ističe se opasnost od obolijevanja peradi u uzgajalištima, koja je hranjena brašnom životinjskog podrijetla.

Kunić

Laboratorijska istraživanja pokazala su da se u kunića ne razvija spongioformna encefalopatija.

Divljač

Meso fazana, prepelice i divlje svinje nije opasno jer se te životinje hrane prirodnom hranom.

Jelen

Do sada nije utvrđen ni jedan slučaj obolijevanja, no jelen pripada vrsti koja može oboljeti od spongioformne encefalopatije.

Konjetina

Do sada nije poznat ni jedan slučaj ove bolesti u konja pa se konjsko meso smatra bezopasnim. Dodatno ohrabruje činjenica da se konji većinom hrane prirodnom hranom.

Riba

Iako u mozgu riba do sada nisu pronađeni prioni, riba u uzgajalištima hrani se, uz ostalo, i životinjskim brašnom.

VITA

ZAŠTO PUŠAČI BRŽE STARE

Dermatolozi s londonskih medicinskih fakulteta Guys, Kings i St. Thomas otkrili su zašto pušači izgledaju starijima od nepušača. Ustanovili su da pušenje pokreće gen MMP-1, koji stvara kožni enzim što razbija kolagen. Kolagen je glavna građevna bjelančevina kože i čini je gipkom. Proučavajući kožu stražnjice 14 pušača i 14 nepušača, u koži pušača pronašli su mnogo više tih gena.

Pušenje ima tako zamjetan učinak na kožu da se često samo gledajući nečije lice može ustanoviti je li osoba pušač ili nepušač. Pušači imaju više bora i lice im je sivije nego u nepušača - kaže prof. Anthony Young, koji je vodio istraživanje.

Amanda Sanford, upraviteljica istraživanja Djelovanja na pušenje i zdravlje, nada se da će to otkriće biti upozoravajuće, posebice za mlade pušače.

Oni često počinju pušiti kako bi izgledali zrelijima. Ne pada im na pamet da će u srednjoj dobi zaista početi izgledati starijima od svojih vršnjaka - napominje A. Sanford i dodaje: - Za pušače srednja dob počinje već u ranim tridesetima, kada im se pojavljuju bore oko usta i očiju. Pušačice bacaju novac na kreme protiv bora, nastave li pušiti. Najbolji je kozmetički tretman prestanak pušenja.

THE LANCET

U SUSRET PROLJETNIM BLAGDANIMA

GOVOR CVIJEĆA

Što nam želi reći onaj tko nam pokloni buket od ružičastih gerbera i plavih irisa? Poznavatelji mogu odgovoriti vrlo precizno: gerberom kaže 'zahvaljujući tebi sve mi je ljepše i sretnije', a irisom 'odan sam ti čitavim svojim bićem'. Ružičastom bojom otkriva nježnost i čežnju, a plavom vjernost i duševnu predanost. I kad ne znamo toliko o govoru cvijeća, obično ipak znamo da ruže uvijek imaju nešto s ljubavi, nezaboravak s vjernošću, hibiskus s noći i privrženošću, orhideja sa strašću, kala s čistoćom i besmrtnošću, sljezov cvijet s ponosom, a trešnjin s poljupcima... Kad se bogatstvo i raznolikost njegova svijeta svede na jedan buket, kad se u tom beskraju učini izbor, tako cvijeće govori između muškaraca i žena. Ali jezik cvijeća znatno je složeniji od simboličkog tumačenja muško-ženskih odnosa.

Od rođenja pa do smrti u ljudskom životu cvijeće ima svoje zadaće i prenosi poruke ponekad jače od svih riječi. Zahvaljujući oblicima i bojama zrači privlačnošću koja lovi pogled i oplemenjuje dušu. Estetskim nabojem cvijeća obilato se koriste stvaratelji mode i dizajna, ali ne treba biti profesionalac da nas cvijeće učini umjetnicima. Tko god stavljao cvijeće u vazu odgovara na zov igre u sebi, izražava smisao za lijepo, radost i užitak.

U proljeće filozofijske su veze s cvijećem daleko jače od komunikacijskih i estetskih. Uskrs i Jurjevo puni su običaja u kojima se vidi da u moć biljaka puk vjeruje, a crkva ga blagosilja. Umivanje vodom u kojoj se utopilo cvijeće za Cvjetnicu, grančice mace i drijenka u kući, staji i crkvi starinski su obredi koji svjedoče da nas cvijeće najsnažnije dira jer u njemu osjećamo prirodu koja se uvijek iznova budi, vitalnu snagu energije koja čuva naš dom i sve živo u njemu.

Karmen OŽBOLT

IN MEMORIAM

Obavijest o smrti

S velikom tugom javljamo svim rođacima, prijateljima i poznanicima da je naša draga

ZLATA (rod. HANIĆ) KRIŽAN

preminula nakon duge i teške bolesti 14. ožujka u 56. godini života, a sahranjena je 19. ožujka 2001. godine na groblju Borić.

OŽALOŠĆENI: suprug Jakob, kćerka Maja, obitelji Križan, Hanić, Kovačić, Mott, Selimović, Milović, Reljić, Divjak, Begić, te ostala rodbina, susjedi i prijatelji.

TUŽNO SJEĆANJE

na dobrog i dragog

FRANJU MRKIĆA

13. ožujka 2001. navršilo se tri godine od smrti voljenog supruga, oca, djeda, svekra i punca, s tugom i ljubavlju čuvat ćemo uspomenu na Tebe.

TVOJI: Slavica, Buba, Smiljan, Silvija, Ivana, Irena, Aneta, Marija i Franjo.

TUŽNO SJEĆANJE NA

SNEŽANU ŠIMIĆ

25. 03. 1999. - 25. 03. 2001.

Svaki dan bez tebe je bolan i prazan. Kada bih ti mogli dati malo svoga života, da tvoje srce ponovno zakuca i tvoj osmjeh ponovno zatitra na tvom licu, bio bi to najveći dar za sve nas.

Tvoje mjesto u našim srcima ne može nitko zamijeniti.

TVOJ TATA, MAMA I SESTRA

Obavijest o smrti

Dana, 25. ožujka 2001. godine prestalo je da kuca srce naše voljene i nikad prežaljene supruge, majke punice, bake i prabake

SERAFINE (rod. PAVIĆ) GALUŠIĆ

Najdraža suprugo i majko, svu svoju ljubav i dobrotu posvetila si svojim najmilijim, a sada kada si u vječnom miru uvijek će te pratiti naše suze i sjećanje.

Počivala u miru Božjem.

TVOJI NAJMILIJI: suprug Matija, kćerke Ružica i Finka, zetovi Miro, Jasko, Ilija, unučad i praunučad.

TUŽNO SJEĆANJE

MILEŠIĆ (MARKO) ZLATAN

Hvala ti za svu dobrotu i plemenitost. Ponosni smo što smo te imali. Tužni što smo te izgubili.

ZAUVIJEK TVOJI: majka Manda, otac Marko, sestre Marija, Gordana, Svjetlana sa obiteljima.

TUŽNO SJEĆANJE

PEJIĆ JANJA

Draga majko!

Prošlo je pet tužnih godina od kad si nas napustila, ali tuga i žalost za tobom ne jenjavaju.

Dok mi živimo živjet će uspomene na tvoju dobrotu, plemenitost, nesebičnost i požrtvovanost.

TVOJI: kćerka Ana (Anka), unuka Valentina i tebi najdraže biće unuk Zlatko.

TUŽNO SJEĆANJE

6. travnja 2001. godine navršava se godina dana od smrti drage majke, punice, bake i prabake

SARE (rod. TADIĆ) GRABOVIČKIĆ

Tvoj dragi lik uvijek je u našim mislima i sjećanjima.

Kćerka Anđa, zet Božo, unuke i praunuke.

TUŽNO SJEĆANJE

NA DRAGOG RODITELJA I BRATA

Dana, 06. travnja 2001. godine navršilo se dvije godine otkako nas je napustio naš dragi otac i brat

JURIĆ (IVO) MARIJAN

06. 04. 1999. - 06. 04. 2001.

Tvoj plemeniti lik i neizmjerna dobrota ostat će nam u trajnom sjećanju. Hvala ti za sve naš brate. Počivaj u miru Božjem.

S LJUBAVLJU I TUGOM TVOJA kćerka Marina, brat Ilija, sestre Marica, Ivanka, Janja, Ružica, Štefica, Tomka sa svojom obitelji i ostala rodbina.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 07. travnja 2001. godine navršilo se tužnih četrdeset dana od kada nije s nama

RUŽICA (rod. ILIČIĆ) ANTUNOVIĆ

Sjećanje na tebe suprugo i majko nikada neće nestati, a bol i tuga će vječno trajati.

Uvijek ćemo se sjećati tvoga lika i tvoje dobrote koju si nam ostavila iza sebe.

TVOJI NAJMILIJI: suprug Niko, sinovi Rudolf, Ivo, Anto, kćerke Janjka Ruža, Mara, Ljuba, sestra Tonka, snahe Svetlana, Jelena Branka, zetovi Ivo, Vlado, unučad i praunučad.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 21. travnja 2001. godine navršava se šest godina od kako ti nisi sa nama

DRAGO (MIJO) KEROŠEVIĆ

Prolaze godine ali sjećanja na tebe ne prolaze nego se sve više bude sa proljećem koje te otelo iz naših života.

Uspomene i sjećanje na tebe će živjeti dok postoje oni koji te vole.

Uvijek te se rado sjećaju oni kojima najviše nedostaješ: tvoja supruga Janjka, sinovi Vlado i Boris, snaha Ružica i unuk Dragan.

TUŽNO SJEĆANJE

29. travnja 2001. godine navršava se godina od smrti naše majke

MARA (rod. MARJANOVIĆ) DŽINIĆ

Tvoji najdraži suprug Franjo, kćerka Janja, sinovi Slavko Ivo i Drago, unuke i unuci.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 02. svibnja 2001. godine navršavaju se dvije tužne i bolne godine od smrti naše drage i nikad prežaljene

ANE (rod. ILIČKOVIĆ) ČAJIĆ

02. 05. 1999. - 02. 05. 2001.

Sjećanje na tebe bolno je vrijeme koje prolazi tužno je, a život bez tebe težak je.

Počivala u miru Božjem.

S LJUBAVLJU TVOJI NAJMILIJI

GLASNIKOVA SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	NEDJELJA PRIJE USKRSA	MUZA PJESNIŠTVA	ŽENSKO IME	PLIN BEZ BOJE I MIRISA	RADINOST	RIJEKA U JUŽNOJ AMERICI	GRČKO SLOVO	NAJTANJE SLOVO	ZBILJA, STVARNOST	ODABRANI SLOJ LJUDI		RIJEČNI OTOK (MNOŽ.)	EGIPATSKI BOG SUNCA	BLAGDANSKA PORUKA	OZNAKA ZA ENERGIJU	GORA U SREDIŠNJEM DIJELU SUDANA	PLANINA U ŠVICARSKOJ	GRADIĆ U PREKOMURJU
SVEČANI ČINOVI											SKLADIŠTE ORUŽJA / ŽITELJ AZIJE							
PORTIR PAZIKUĆE								MAĐARSKO M. IME / DIJELOVI MOLEKULA							BROJILA / TENDENCIJA RAZVOJA			
PASMINA LOVAČKIH PASA							GORJE U FRANCUSKOJ / ŽITELJ IRSKE						SLOVENSKO MUSKO IME / SLINAVKA					
ČUVENI KOLEDŽ U ENGLESKOJ					ZAKIVATI / VRIJEME PRIPRAVE ZA USKRS							PLAŽA (GERM.) / TALIJAN. GRAM. ČLAN						
UTISAK GLASA				VRSTA JUŽ. AMER. PLESA / TANTAL					PUSTINJA U KAZAHSTANU / ARGON							"AD ACTA" / MAKAR MALO		
AUTO ZNAK ZA NORVEŠKU		PUSTINJA U JUŽNOJ AMERICI / ONAMO								ALPSKI LOVCI / AMPER							VOLUMEN / IME KARDINALA PULJIĆA	
KRAT. ZA "ITEM"			POVEZATI / GROBNA JAMA										UDOVICA					
VLADARSKA TITULA				NEUTRON / VISEĆE SOBNE SVJETILJKE									SKUPINE KEMIJSKIH SPOJEVA					ŽENIN OTAC
RIMSKI GRADITELJ PAOLO IZ XVII ST.													STARA NJEMAČKA MJERA (1,67 G.)					
SKUPLJANJE MNOŠTVA													JAPANSKA KOPNENA MILJA			KARLOVAC / GRČKI OTOK		
IZNOŠENJE TERETA IZ VOZILA																		
TREĆI VOKAL		RIJEKA U ITALIJI / RADOVATI SE											ELEMENT SUMPOR		CRNA PTICA PJEVICA / ZRAKOPLOV			
AVIO KRATICA ZA GRČKU			TOMAS STJEPAN / TROTINET										VRSTA JUŽNOG VOĆA				"TEMPO" / RADIJ	
BREME, TOVAR													OTPADAK PRI SJEČI DRVETA					ŽURNALIST
MJESTO NA OTOKU CRESU					HRVATSKA MONETA	VRSTA PTICE KUKAVICE	VAŽAN ZAČIN JELU	KRŠĆANSKI BLAGDAN, VAZAM	VRŠITI ODABIR	PRONAĆI NEŠTO SKRIVENO	OSOBNA ZAMJENICA	ŠESTI TON GLAZBENE SKALE	GLAVNI, OSNOVNI					
DAN PRIJE USKRSA													VESELA PREDIGRA U TEATRU / LANTAN				OKRUGLO SLOVO / VRSTA GIPSA	
TELEFONSKI POZIV				VRŠITI UNOŠENJE / NAZIV								TEKSTILNA BILJKA / STAJA ZA STOKU				"AVENIJA" / SUPROTNI VEZNIK		
GRAD I LUKA U ITALIJI							OTOK NA JADRANU / VERDIJEVA OPERA				MJESTO KOD VALPOVA / SPIS				OSTALI / POKAZNA ZAMJENICA			
MUŠKO IME, TOMISLAV / ORUŽANI SUKOB NARODA						ROMAN LAJOŠA ZILAHIJA / TIŠINA							SINTETIČKO VLAKNO					
VODENI KRALJEŽNJACI					MISTICIZAM / ZAGREB								GRAD U ŠPANJOLSKOJ / ILINIJ					
BOŽANSKA LOZA U GERM. MITU				PREGRADA U STANU / ŠPANIJA				ŽENSKO IME / METAR								RIJEKA NA DALEKOM ISTOKU / ALI		
VIJEST PRIMLJENA DALEKOPISAČEM									ŽITELJI ITALIJE									

• Jedan od vodećih pjesnika i pisaca u starom Rimu bio je Vergilije, autor čuvenog epa "Eneide", u kojem "pjeva" o legendarnom praocu Rimljana, Trojancu Eneji koji se iz porušene Troje sklonio na Apeninski poluotok. Vergilije nije uspio dovršiti knjigu do svoje smrti. Ostavio je detaljna uputstva kako knjigu treba uništiti, ali, na sreću, to nije učinjeno.

ZNATE LI?

• Još u prvobitnoj zajednici ljudi su plesom nastojali oponašati različite životinje i djelatnosti iz vlastitog života. To se u nešto izmijenjenom obliku održalo do današnjeg dana. Tako Finci još i danas plešući oponašaju medvjede i tuljane, a Talijani i Portugalci berbu grožđa.

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Glasilo Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Župe Soli List za kulturu i društvena pitanja

Osnivač i izdavač:
HKD Napredak

Ravnatelj:
Petar Matanović

Glavni i odgovorni urednik:
Juraj Novosel

Lektor:
Marica Petrović

Uredništvo:
Petar Matanović,
Juraj Novosel,
Marica Petrović,
Romeo Knežević,
Martin Antunović,
dr. Miroslav Petrović,
Zvonko Bosankić

Adresa:
Tuzla, Kazan mahala 2
Tel/fax: 035-237-171

Kompjutorska priprema i tisak:
"PrintCom" d.o.o.
Grafički inženjering
Tuzla

Račun:
132-100-03096453-48
kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
- HKD Napredak - za Glasnik

List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993.

Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga - ne plaća porez.

Cijena za inozemstvo
3 DEM

List izlazi mjesečno

Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

Iz sadržaja

Uskrsna poruka kardinala Vinka Puljića i pomoćnog biskupa Pere Sudara (KTA) 3

Komentar
Politički bojkot nasuprot sili Zakona (R. Knežević) 4

Odgovor na pitanja
Pravna kritika stvara, ne ruši (S. Tunjić) 6

Reagiranja
Od hrvatske kave do kristijanizacije (N. Ivanović) 8
Neisplativ luksus (F. Alispahić) 8

Krivo ogledalo
Okrivljujem, optužujem i osuđujem (N. Ivanović) 9

Godišnjica OESS
Jednakost i prava konstitutivnih naroda (J. Novosel) 10

Skupština Društva Hrvatski dom i HKD Napredak
Ostvareni programi (J. Novosel) 11
Projekti planirani za 2001. godinu 12

Posjet delegacije grada Rijeke
Želja za čvršćom suradnjom (J. Novosel) 13
Koncert riječkih umjetnika (B. Štumf) 13

Uspjesi mladih 14

Resurrectio
Misao svijeta (M. Petrović) 16

Kardinal Puljić
Počasni doktor (KTA) 19
Marija Bistrica
Hodočašća u 2001. godini 19

Župa Jelaške
Djed Ilija i 29 unučića (I. Orkić) 20

Foto album
Nestala ogrlica vodenica (M. Bikić) 21

Nove knjige
Žilićeva "Tuzla" od izbora do agresije" (A. Cigeljević) 22

Sto godina Kristijana Krekovića
Michelangelo iz Tuzle (A. Cigeljević) 23

Jubilej GKUD "Bosna" Tuzla (N. Slavuljica) 24

Prva sveta misa u Doboju
Dobojlije će izgraditi novu crkvu (M. Martinović) 25
Naši u svijetu
Dejan Ivanović, gitarist i prof. gitare (D. Ivanović) 25

Donacije
Obnavljaju se razrušene kuće u Makljenovcu (M. Martinović) 26

Gospodarska BANKA d.d. Sarajevo
Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 38733 207-023, 207-022
Fax: 38733 444-605
Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 38733 203-910
Fax.: 38733 442-959

Kodak EXPRESS
FOTO COLOR ŽUNIĆ
EXPRESS color laboratorij
Laboratorij 1, Tuzla, Džafer Mahala br. 46, Tel. 254-594
Laboratorij 2, Tuzla, Korzo, Tel. 035/235-899
Laboratorij 3, Tešanj
Laboratorij 4, Gračanica
S nama Vaše uspomene nikad ne blijede !
Kodak EXPRESS

1923 NAPREDAK OSIGURANJE
NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM NAPREDAK OSIGURANJA
Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 35 282 227

SRETAN USKRS

SOL HRVATSKI RADIO SOLI 92.7 103.4 MHZ

Tuzla PEPEX d.o.o.
Tel./fax: 035/252 - 435

CVJEĆARA FLORAMI
Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dođete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

ključ uspjeha tuzlanska banka d.d.

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE TUZLA

Ul. Krečanska broj 1
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tel: ++387 35 283 443
Fax: ++387 35 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

SRETAN USKRS

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 33 65 39 86

CROATIA OSIGURANJE D. D.

PODRUŽNICA TUZLA

POSJETITE NAS U TUZLI:
Naselje Sjenjak - blok D-2
I. Mujezinovića bb
Tel. 035 230-991, 230-992

Zagrebačka banka BH d.d.
VAŠA JE BANKA
Poslovna Jedinica Tuzla
Topolica 4
Tel/fax: ++387 35/ 25 55 23, 25 55 24
Tel: ++387 35 25 55 29

OBITELJSKI RADIO
98,7 FM

98,7 FM
VALENTINO
STUDIO TEL: ++387 86 (76) 750 500
MARKETING TEL/FAX: ++387 86 (76) 750 447

Osnovan 1992.godine
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
I ♥ FM RADIO
Kameleon
102,7 MHz
(++387-35) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http//www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba